

Programma's 2023

Inhoudsopgave

0.	Sociale voorzieningen.....	1
1.	Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid	5
2.	Onderwijs	12
3.	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	15
4.	Milieu.....	25
5.	Veiligheid.....	32
6.	Verkeer en vervoer	36
7.	Cultuur, sport en recreatie	42
8.	Economische structuur	47
9.	Bestuur en organisatie	52
10.	Algemene baten en lasten	55
11.	Overhead	57

0. Sociale voorzieningen

De activiteiten die vallen onder dit programma hebben als doel het volgende maatschappelijke effect te realiseren: **“Inwoners kunnen in hun levensbehoefte voorzien.”**

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidssterrein/ subdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
Inkomen	Percentage personen tussen de 15 en 75 jaar met een baan (=netto participatiegraad) (verplicht)	2021 Eersel: 66,6% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 55,8%	* De inzet van KempenPlus is om iedereen die (financiële) ondersteuning nodig heeft, zo snel mogelijk weer in het eigen inkomen uit arbeid te laten voorzien. Daarbij wordt ingestoken op werk in een regulier dienstverband. Als dat niet haalbaar is, wordt er gekeken naar mogelijkheden tot gesubsidieerde arbeid op de reguliere arbeidsmarkt. Waar nodig kunnen cliënten met Loonkostensubsidie (LKS) tijdelijk of structureel aan de slag binnen de afdeling Bedrijven. KempenPlus beperkt de instroom zoveel mogelijk door voor aanvang van de uitkering, cliënten waarvoor dat passend is, direct te bemiddelen naar werk. * Zo lang dat niet mogelijk is, verstrekt de afdeling Ontwikkelen & Inkomensondersteuning uitkeringen conform de wettelijke kaders en binnen de gestelde termijnen.
	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	2020 Eersel: 69,5% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 55,3%	

Beleidsterrein/ subdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
			<p>* KempenPlus bepaalt voor elke cliënt een passende aanpak: cliënten zijn aan het werk, werken aan werk, participeren, werken aan participatie of hebben een zorgtraject. Door middel van het TalentPlus-programma en andere vormen van diagnose wordt de afstand van de cliënt tot arbeid in beeld gebracht en worden trajecten ingezet om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen.</p> <p>*Realisatie van (Rijks)taakstelling Beschut werk, voorzover er voldoende kandidaten zijn.</p> <p>*Iedere cliënt, met een taalbelemmering die geen inburgeringslessen krijgt, volgt een taalcursus om de re-integratiekansen richting uitstroom te bevorderen.</p>
	<p>Percentage werkloze jongeren van 16 tot 22 jaar</p> <p>(verplicht)</p> <p>Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners</p>	<p>2020: Eersel: 1%</p> <p>Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1%</p> <p>2019: Eersel: 1%</p> <p>Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1%</p>	<p>* KempenPlus biedt ondersteuning aan jongeren van 16 of 17 jaar met een leerplicht of kwalificatieplicht en jongeren van 18 tot 27 die hulp nodig hebben voor het volgen van een leer-werktraject.</p> <p>* KempenPlus kan door middel van training en diagnose in een korte tijd termijn uitkeringsgerechtigden aan het werk helpen of hun (on)mogelijkheden in kaart brengen.</p> <p>* KempenPlus zet een breed scala aan re-integratie instrumenten in voor werkloze jongeren en biedt specifieke trainingen aan op basis van nut en noodzaak.</p> <p>* Jongeren krijgen ondersteuning en begeleiding en worden als ze daarvoor in aanmerking komen gewezen op de Individuele studietoelage.</p> <p>* KempenPlus werkt samen met de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening en zorgt voor een goede overdracht van de cliënten van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+).</p>

Beleidssterrein/ subdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
	Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners (verplicht)	2021 Eersel: 119 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 220 2020: Eersel: 158	* KempenPlus brengt de afstand van de uitkeringsgerechtigde tot de arbeidsmarkt in beeld en zorgt door middel van een passende aanpak ervoor dat de uitkeringsgerechtigde naar vermogen participeert. * KempenPlus zet alle beschikbare instrumenten zoals LKS en beschut werk in om uitstroom te realiseren
	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	Gemeenten tot 25.000 inwoners: 263	
	Aantal personen met een lopend re-integratietraject per 10.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar (verplicht)	2021: Eersel: 69 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 87 2020 Eersel: 62	*Kempenplus stelt een persoonlijk ontwikkelplan voor de cliënt op om ervoor te zorgen dat de cliënt naar vermogen kan participeren. *Re-integratietrajecten worden op basis van nut en noodzaak ingezet. Trajecten zijn niet het doel op zich, maar worden ingezet als middel om participatie/arbeidsinschakeling te realiseren.
	Norm: > het gemiddelde van gemeenten <25.000 inwoners	Gemeenten tot 25.000 inwoners: 88	

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Participatiebedrijf KempenPlus

Sociaal ontwikkelbedrijf

De gedachte bij aanvang van KempenPlus was de vorming van een sociaal ontwikkelbedrijf in de Kempen. Deze gedachte geldt nu nog steeds. De oude sociale werkvoorziening was meer een bedrijf dat werkgelegenheid bood aan werknemers met beperkingen en daarbij was de Netto Toegevoegde Waarde (NTW) een van de belangrijkste succesfactoren. De meerwaarde van KempenPlus dient te zijn dat er naast de NTW ook bezien wordt in hoeverre deze nieuwe organisatie inhoud geeft / kan geven aan het leveren van Sociaal Toegevoegde Waarde (STW) bij de ondersteuning van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hiermee wordt bedoeld dat KempenPlus zich inzet om mensen in kwetsbare posities op de arbeidsmarkt te ontwikkelen naar en in betaald werk en daarmee bij te dragen aan hun (financiële) zelfredzaamheid. Doel van de ondersteuning is het laten ontdekken van talenten en kwaliteiten, het zich laten ontwikkelen en de stap naar werk te realiseren. Het gaat daarbij ook over bijdragen aan de maatschappij en van betekenis zijn. De transformatie naar een sociaal ontwikkelbedrijf is een proces dat inmiddels al is ingezet en in 2023 verder doorgezet zal worden.

Inwoners met een migratieachtergrond

inburgering statushouders

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering in werking getreden. In deze wet is bepaald dat de volledige regie ten aanzien van de inburgering een gemeentelijke verantwoordelijkheid wordt. De nieuwe wet geldt alleen voor inburgeraars die een verblijfsvergunningsdatum hebben op of na 1 januari 2022. Het aantal inburgeraars die onder de nieuwe wet valt is in de eerste helft van 2022 nog klein maar vanaf de tweede helft 2022 zal het aantal inburgeringsplichtigen dat onder deze wet valt toenemen. Ter uitvoering van de Wet inburgering wordt van iedere individuele inburgeraar een brede intake afgenomen, een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) opgesteld en aansluitend daarop een inburgeringstraject opgesteld. Dit traject omvat zoveel mogelijk taal gecombineerd met werk, stage of vrijwilligerswerk. Doel is:

- duurzaam inburgeren: dat betreft alle levensdomeinen, maar de Wet inburgering legt het accent op werk in combinatie met taalontwikkeling;
- in samenwerking met netwerkpartners de inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk de Nederlandse taal te laten leren op het voor hen hoogst haalbare niveau. Daarbij worden zij (in samenwerking met

KempenPlus) richting werk geactiveerd, zodat zij zo snel mogelijk volwaardig aan de Nederlandse samenleving kunnen gaan deelnemen.

Wat mag het kosten?

Exploitatie

Programma: Sociale voorzieningen						
Productgroep	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 - 2026			
			2023	2024	2025	2026
LASTEN						
Werk	63.503	80.008	85.573	85.573	85.573	85.573
Inkomen	2.925.195	2.848.580	2.696.110	2.663.110	2.665.110	2.667.110
Inwoners met migratieachtergrond	6.955	157.431	83.597	77.597	75.097	75.097
Totaal lasten (excl. kap.lst. & app.kst.)	2.995.653	3.086.019	2.865.280	2.826.280	2.825.780	2.827.780
BATEN						
Werk	54.427	5.292	5.381	5.381	5.381	5.381
Inkomen	2.586.916	2.366.500	2.239.500	2.204.500	2.204.500	2.204.500
Inwoners met migratieachtergrond	0	84.000	0	0	0	0
Totaal baten (excl. besch.res. i.v.m. kap.lst)	2.641.343	2.455.792	2.244.881	2.209.881	2.209.881	2.209.881
Lasten minus baten	354.310	630.227	620.399	616.399	615.899	617.899
Overige lasten						
Apparaatskosten	4.045.550	4.049.560	3.966.707	3.966.707	3.966.707	3.966.707
Saldo programma	4.399.860	4.679.787	4.587.106	4.583.106	4.582.606	4.584.606

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2023 ten opzichte van 2022 gaat alleen over de externe kosten, dus zonder apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze directe relatie hebben met kapitaallasten/afschrijvingen).

Werk

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Inkomen

Binnen deze productgroep is sprake van een positieve afwijking van € 25.470,-- ten opzichte van de begroting 2022. In 2022 zijn de lasten bijzondere bijstand incidenteel € 13.000,-- hoger geraamd dan in 2023.

Inwoners met een migratieachtergrond

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Beleidsdocumenten

Bedrijfsplan Participatiebedrijf 'iedereen werkt mee'

1. Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Een samenleving waarin inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen, leven en deel kunnen nemen, wat hen in staat stelt zichzelf te ontplooiën in goede gezondheid”**.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsterrein / subdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
Jeugd	Percentage 12 tot en met 21 jarigen met delict voor de rechter (verplicht)	2017 Eersel: 1%	*Samenwerking met politie; *Vroege signalering in het voorliggende veld (preventie); *Monitoring van de aanmeldingen Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) via de verschillende aandachtsgebieden.
	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1%	
	Percentage kinderen in uitkeringsgezinnen (verplicht)	2020 Eersel: 3%	*Vanuit één regisseur werken we integraal aan verschillende problematieken; *Nauwe samenwerking in het kader van de Participatiewet.
	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	Gemeenten tot 25.000 inwoners: 4% 2019 Eersel: 3% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 4%	
	Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp (verplicht)	2021: Eersel: 12,3%	*Verminderen aantal specialistische jeugdhulptrajecten in aantal en in duur; *Preventief werk CJG+. *Samen met het gezin een plan opstellen waardoor gezinnen zelf problemen kunnen oplossen
	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	Gemeenten tot 25.000 inwoners: 11,9%	
	Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming (verplicht)	2021 Eersel 0,8%	*De gezamenlijke ambitie van zowel de gemeenten als de gecertificeerde instellingen is om op termijn te komen tot een substantiële reductie van de instroom binnen Jeugdbescherming en Jeugdreclassering en tot
	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	Nederland 1,2% Gemeenten <25.000 inwoners: niet bekend	

Beleidsterrein / subdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
			<p>het verkorten van trajectduur;</p> <p>*Tandems vormen met GI's door vroegtijdige consultering van Bureau Jeugdzorg en William Schrikker Groep (WSG) en zo nodig de Raad voor de Kinderbescherming (contractueel vastgelegd);</p> <p>*Adviserend expertteam op afroep beschikbaar.</p> <p>*Inzet Civiel trajectberaad</p> <p>*Inzet initiatieven van Transformatiefonds.</p>
	<p>Percentage jongeren van 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering</p> <p>(verplicht)</p> <p>Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners</p>	<p>2020: Eersel: 0%</p> <p>Gemeenten <25.000 inwoners: niet bekend</p>	<p>*Samenwerking met jeugdreclassering, Veilig Thuis en politie en scholen.</p>
Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	<p>Aantal cliënten met maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners</p> <p>(verplicht)</p> <p>Norm: Geen norm</p>	<p>2021: Eersel: 700</p> <p>Gemeenten <25.000 inwoners: 641</p> <p>2020: Eersel: 740</p> <p>Gemeenten <25.000 inwoners: 624</p>	<p>Uitvoeren van de Verordening Wmo 2019. De gemeentelijke aandacht richt zich met name op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning mantelzorgers; • Maatwerkvoorzieningen Wmo; • Dementie; • Ketenzorg; • Versterking voorliggende voorzieningen; • Inclusief beleid.
Vrijwilligers	<p>Het percentage inwoners dat zich heeft ingezet voor anderen en/ of maatschappelijke doelen via vrijwilligerswerk (burgerpeiling waarstaatjegemeente)</p> <p>(eigen indicator)</p> <p>Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners</p>	<p>2020 Eersel: 44%</p> <p>Gemeenten <25.000 inwoners: 42%</p>	<p>In 2023 start de uitvoering van het nieuwe beleid voor vrijwillige inzet (onderdeel van het eind 2022/begin 2023 vast te stellen Welzijnskader 2023-2026) met o.a. als speerpunt: stimuleren van vrijwillige inzet.</p>

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Welzijnskader 2023 tot en met 2026

Eind 2022/begin 2023 wordt naar verwachting het Welzijnskader voor de jaren 2023 tot en met 2026 vastgesteld. Vertrekpunt vormt de sociale basis die met (behulp van de gemeentelijke inzet) op orde moet zijn. De sociale basis wordt gevormd uit de onderdelen een plezierige leefomgeving, een stabiele financiële situatie, een baan, dagbesteding en vrijwilligerswerk, een fijn sociaal netwerk, bij een gemeenschap horen, een goede gezondheid en voldoende gelegenheid tot het volgen van onderwijs/opleidingen. Daarnaast ligt de focus op kwetsbare inwoners waarvoor vangnetvoorzieningen nodig zijn om (tijdelijk) ondersteuning te bieden als de sociale basis niet voldoende is om mee te kunnen doen.

Subsidieprogramma

Een belangrijk middel dat de gemeente heeft om beleidsdoelen te realiseren zijn subsidies. Aan het Welzijnskader is het Subsidieprogramma gekoppeld. In maart 2021 heeft het college besloten om het huidige programma dat is vastgesteld voor de jaren 2018 tot en met 2021, met twee jaar te verlengen (2022 en 2023). Op basis van het in het nieuwe Welzijnskader voor de jaren 2023 tot en met 2026 wordt in 2023 het nieuwe Subsidieprogramma 2024 tot en met 2027 vastgesteld.

Jeugdhulp

Meerjarenbeleidskader

Het Meerjarenbeleidskader (MJBK) Jeugdhulp geeft over de periode 2020 tot en met 2023 richting aan beslissingen inzake de uitvoering van de Jeugdwet aan de raad en aan de Samenwerking Kempengemeenten die namens de colleges de Jeugdwet uitvoert. In het MJBK zijn een zestal actielijnen opgenomen die aansluiten bij het landelijke actieprogramma "Zorg voor de Jeugd". Deze actielijnen worden gemonitord middels prestatie-indicatoren. Effectmeting hierop vindt jaarlijks plaats. Eind 2022 zal een eerste aanvang worden gemaakt met betrekking tot een nieuw MJBK, dit wordt in 2023 aan uw raad voorgelegd en zal uiteindelijk leidend zijn vanaf 1 januari 2024.

Sturing op de poorten in de vorm van preventieve spreekuren

Sinds medio mei 2022 wordt binnen het CJG+ de Kempen gewerkt met preventieve spreekuren. Wanneer inwoners zich melden bij het CJG+ wordt in eerste instantie gekeken of het CJG+, scholen of lokale gemeenten zelf in de preventieve sfeer kunnen bijdragen aan het antwoord op de hulpvraag. Dit alles in samenwerking met het gezin.

Project Samen doen

Samen doen is erop gericht om de onderlinge samenwerking tussen jeugdhulp, onderwijs en kinderopvangorganisaties te bevorderen, waarbij door preventief signaleren van een behoefte aan ondersteuning en vroegtijdige inzet van ondersteuning de ontwikkelkansen van kinderen wordt vergroot. Inzet wordt vorm gegeven door jeugd & gezinswerkers van het Lokale ondersteuningsteam daadwerkelijk op school te positioneren. Voor de gemeente Eersel is dit zowel voor de Kempenkind-, RBOB de Kempen-, als Veldvest scholen georganiseerd. Hiermee worden ondersteuningsvragen eerder gesignaleerd en kan er vrijwel direct een lichte vorm van ondersteuning op school / eigen leefomgeving geboden worden zonder dat de jeugdige een cliënt van CJG+ wordt.

Aanbesteding Jeugdhulp

In 2022 is de aanbesteding van de contractering Jeugdhulp afgerond. Deze contractering had een grootschalige verandering tot gevolg voor de financieringsstructuur. Ondanks dat het formele inkoopproces is afgerond zal de doorontwikkeling op de jeugdhulpproducten ook in 2023 de nodige aandacht behoeven. Dit in de vorm van doorontwikkeling van de verschillende jeugdhulpproducten en het verder optimaliseren van de samenwerkingsafspraken met de verschillende zorgaanbieders specialistische zorg.

Spoedeisende Zorg

De spoedeisende zorg (SEZ) wordt gezamenlijk ingekocht door 21 gemeenten. Uit het inkooptraject SEZ, wat in 2022 is voltooid, is de organisatie Veilig Thuis gecontracteerd voor het leveren van deze spoedeisende zorg jeugd. Voor 2023 zal Veilig Thuis zich richten op het verbeteren en door ontwikkelen van de dienstverlening van spoedeisende zorg.

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

In Brabant voeren vier gecertificeerde instellingen (GI's) de maatregelen 'jeugdbescherming' en 'jeugdreclassering' uit middels een contract dat zij hebben met de gemeenten. De continuïteit van deze zorg staat al lange tijd in het gedrang, waarover het college en de raad met enige regelmaat zijn geïnformeerd. Ontwikkelingen hieromtrent zullen op de voet gevolgd worden en waar nodig zullen passende acties worden uitgezet.

Wet maatschappelijke ondersteuning

Beschermd wonen

In het kader van de Wmo bieden gemeenten haar inwoners de voorziening 'beschermd wonen' aan. Het doel van beschermd wonen is om mensen met een psychische kwetsbaarheid zoveel mogelijk in de eigen omgeving te begeleiden en ondersteunen. Dat vraagt een basisniveau van voorzieningen, geschikte woningen, kennis en een goede samenwerking tussen gemeenten, ketenpartners en zorgverzekeraars. De inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid voor de uitvoering van beschermd wonen als onderdeel van de Wmo ligt nu nog bij de centrumgemeenten.

Bedoeling was dat deze verantwoordelijkheid vanaf 2023 fasegewijs overgeheveld zou worden van de centrumgemeente naar alle gemeenten. Daarmee zouden per die datum ook de middelen gefaseerd naar alle gemeenten overgaan. De invoering van het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangende nieuwe verdeelmodel beschermd wonen worden door de staatssecretaris echter niet langer haalbaar geacht. Dit betekent dat de beoogde ingangsdatum van de doordecentralisatie Beschermd Wonen is uitgesteld. Gelet op het verlopen proces van de vaststelling van de 'Regiovisie Doordecentralisatie Beschermd Wonen 2022-2026' wordt vastgehouden aan de ambities en uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de Regiovisie. Deze gaan uit van een ontwikkeling van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis.

Gezondheid

In 2018 is de Nota Gezondheid 2018-2021 gemeente Eersel 'Gezondheid in Uitvoering' vastgesteld. Deze had een looptijd tot en met 2021. Vanwege personele wisselingen is het formuleren van een vervolgnota vertraagd. Afsproken is om de nieuwe nota begin 2023 voor de jaren 2023 tot en met 2026 aan de gemeenteraad ter vaststelling aan te bieden.

In 2021 is gestart met de uitvoering van het Kempisch Preventieakkoord en het project Eén tegen eenzaamheid, als onderdelen van het gezondheidsbeleid. De activiteiten in dit kader vinden ook in 2023 nog doorgang en krijgen een plek in de nieuwe nota. In de nota zal onder andere aandacht zijn voor thema's die bijdragen aan een verbetering van de persoonlijke gezondheid, het voorkomen van eenzaamheid bij jongeren door middel van het project Join Us en het realiseren van ontmoetingsavonden voor mensen met een verstandelijke beperking door organisatie LofJoe.

In de programmabegroting 2023 van de GGD BZO is aandacht voor de harmonisatie van de Jeugd Gezondheid Zorg (JGZ) tarieven. In 2018 is er in de bestuursopdracht van het Algemeen Bestuur (AB) vastgelegd dat er gestreefd moet worden naar een integraal tarief voor heel JGZ (0 – 18) per 2023 en dat inhoud en financiën aan elkaar gekoppeld dienden te worden. In mei 2022 is tijdens een bijeenkomst met de inhoudelijke en financiële werkgroep besloten om de harmonisatie-opdracht per 2023 te beperken tot het huidige basisaanbod 0-4. Als vervolg hierop zal in 2023/2024 uitvoering geven worden aan de landelijke toekomstagenda om te komen tot een vernieuwde 'JGZ 4.0' waarin gestreefd wordt naar het harmoniseren van de JGZ tarieven 0-18 jaar.

In 2018 zijn we gestart met Kempenbranie om het alcohol-, tabak- en drugsgebruik terug te dringen. Medio 2022 is ervoor gekozen om door te gaan met de aanpak Kempenbranie om de volgende redenen:

1. De meerwaarde van deze aanpak die zorgt voor commitment en draagvlak.
2. De aanpak is een lange termijn aanpak die vraagt om een lange termijn investering
3. De ervaringen uit de pilot zijn positief met name door de intensieve samenwerking die is ontstaan.
4. Ook de betrokken partners willen graag door en vragen om commitment van de gemeenten.
5. De brede focus zorgt voor meer verbinding en kansen om partners aan ons te verbinden.

Ook in 2023 wordt uitvoering gegeven aan dit project.

Vrijwilligers

Mede dankzij de vrijwillige inzet van veel inwoners blijft de gemeente Eersel een leefbare gemeente waar het fijn wonen is en mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen. In de coronaperiode is het aantal mensen dat zich als vrijwilliger in heeft gezet gedaald. Niet alleen in onze gemeente, maar ook landelijk. We blijven inwoners daarom stimuleren om zich in te zetten voor een vrijwilligersorganisatie of iemand in de omgeving. We zien ook dat er steeds meer vraag is naar flexibel vrijwilligerswerk. Dit vergt een andere kijk op de organisatie van vrijwilligerswerk binnen vrijwilligersorganisaties.

Vrijwilligersorganisaties zijn zelf verantwoordelijk voor het vinden, binden, ondersteunen en boeien van hun vrijwilligers. Wij zien het als onze taak hen hierin zo goed mogelijk te ondersteunen. Deze ondersteunende, makelende en stimulerende rol van de gemeente geldt ook voor individuele hulpvragers en – aanbieders. Het steunpunt vrijwilligerswerk Eerselvoorelkaar speelt hierin een centrale rol. Naast ondersteuning bij het matchen van vraag en aanbod van vrijwilligerswerk (o.a. via Eerselvoorelkaar.nl), bieden we voorzieningen als de collectieve vrijwilligersverzekering en subsidie voor scholing van vrijwilligers, waardering van vrijwillige inzet en ondersteuning van vrijwilligersorganisaties bij hun vrijwilligersbeleid.

Gebruik van gemeentelijke accommodaties aantrekkelijker maken

Er bestaat de wens om het gebruik van gemeentelijke accommodaties voor verenigingen uit gemeente Eersel zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Daarnaast leven er bij diverse verenigingen vragen over het verschil in huurtarieven tussen de diverse accommodaties in de gemeente Eersel. Uit onderzoek moet blijken op welke wijze het gebruik van gemeentelijke accommodaties aantrekkelijker gemaakt kan worden. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de huurtarieven of het om niet ter beschikking stellen van accommodaties voor verenigingen uit gemeente Eersel. De uitkomst kan vervolgens vertaald worden in een nieuw of geactualiseerd accommodatiebeleid.

Hart van Steensel – transformatie kerkgebouw tot gemeenschapshuis

In 2023 gaan we verder met de huisvesting van het gemeenschapshuis De Hollekes in de kerk van Steensel. Hierdoor krijgt de kerk een nieuwe functie passend binnen de huidige maatschappelijk bestemming van het pand. Anderzijds komt de locatie Korte Kerkstraat / Frans van Nunenstraat beschikbaar voor herontwikkeling tot woningbouw na de verplaatsing van het huidige gemeenschapshuis.

Subsidie Stichting Buurtboerderij Eersel 2022 en 2023

De Buurtboerderij heeft een recreatieve en educatieve functie en draagt bij aan de sociale cohesie in de wijk Kerkebogten. Deze voorziening heeft de afgelopen jaren ca. 12.000 bezoekers per jaar mogen ontvangen en is voor iedereen gratis toegankelijk. Ook bezoekers uit speciale doelgroepen, woonachtig in de directe omgeving, hebben de weg hiernaar toe gevonden. De Buurtboerderij wordt volledig gerund door vrijwilligers. Na realisatie in 2017 is besloten om voor de periode 2018-2021 een instandhoudingssubsidie te verstekken. Omdat het subsidieprogramma met twee jaar is verlengd wordt voor de komende twee jaar opnieuw een instandhoudingssubsidie aan de buurtboerderij vertrekt. Na deze twee jaar wordt bekeken in hoeverre fondsenwerving heeft geleid tot het kunnen exploiteren zonder gemeentelijke subsidie of dat wordt beoordeeld dat de buurtboerderij wordt opgenomen in het nieuwe subsidieprogramma en voor welk bedrag.

Dorpsparticipatie

Mede doordat we met dorpswethouders werken zijn we toegankelijk voor én daardoor dicht bij onze inwoners. We zijn actief betrokken en zijn, bijvoorbeeld door de dorpswethouders te organiseren, aanwezig in de directe leefomgeving. Er is sprake van direct contact en korte lijntjes. Deze ingeslagen koers wordt als positief ervaren en blijven we dan ook aanhouden. We blijven meedenken en ondersteunen onze inwoners waar nodig en mogelijk is. We tonen interesse voor wat er speelt en hebben nauw contact met Dorpsraden, die als ogen en oren in de kernen fungeren. Doordat participatieprogramma Dorpen Maken Het Verskil doorloopt blijven er mogelijkheden om initiatieven van inwoners of verenigingen die bijdragen aan de leefbaarheid te ondersteunen. De sociale samenhang vergroten en het zorgen voor een prettige leefomgeving doen we immers samen. Ook in 2023 blijven we hierin actief samenwerken met bijvoorbeeld de Visitmanager.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Vrijwilligers;
2. Voorzieningen jeugd en jongeren;
3. Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten;
4. Sociaal cultureel werk;
5. Volksgezondheid

Investerings	Investerings-programma uitvoeringsjaar 2023	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Totaal investeringen	0	0	0

Exploitatie

Programma: Maatsch. dienstverl. en gezondheid						
Productgroep	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 - 2026			
			2023	2024	2025	2026
LASTEN						
Vrijwilligers	12.493	18.420	18.650	18.650	18.650	18.650

Voorzien. jeugd en jongeren	3.033.886	2.699.605	2.552.106	2.552.106	2.552.106	2.552.106
Oud., chron.zieken en gehand.	5.073.714	5.354.480	5.313.350	5.313.350	5.313.350	5.313.350
Sociaal cultureel werk	495.765	883.409	499.374	492.985	492.985	492.985
Volksgezondheid	903.806	853.969	902.705	867.705	867.705	867.705
Totaal lasten (excl. kap.lst. & app.kst.)	9.519.664	9.809.883	9.286.185	9.244.796	9.244.796	9.244.796
BATEN						
Voorzien. jeugd en jongeren		37.000	0	0	0	0
Oud., chron.zieken en gehand.	187.452	173.000	141.000	141.000	213.000	213.000
Sociaal cultureel werk	145.308	95.179	93.585	93.585	93.585	93.585
Volksgezondheid	46.827	35.000	35.000	0	0	0
Totaal baten (excl. besch.res. i.v.m. kap.lst)	379.587	340.179	269.585	234.585	306.585	306.585
Lasten minus baten	9.140.077	9.469.704	9.016.600	9.010.211	8.938.211	8.938.211
Overige lasten						
Kapitaallasten	557.209	595.834	334.670	334.670	334.670	334.670
Apparaatskosten	2.124.398	2.717.561	2.753.953	2.753.953	2.753.953	2.753.953
	2.681.607	3.313.395	3.088.623	3.088.623	3.088.623	3.088.623
Overige baten						
Beschikking res ivm kaplst	163.866	260.000				
	163.866	260.000	0	0	0	0
Saldo programma	11.657.818	12.523.099	12.105.223	12.098.834	12.026.834	12.026.834

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2023 ten opzichte van 2022 gaat alleen over de externe kosten, dus zonder apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze directe relatie hebben met kapitaallasten/afschrijvingen).

Vrijwilligers

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Voorzieningen jeugd en jongeren

Binnen deze productgroep is sprake van een positieve afwijking van € 110.499,-- ten opzichte van de begroting 2022. Dit wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door meerdere mutaties in de budgetten voor jeugdhulp (Zorg aan jeugd zonder verblijf (€ 100.000,-- positief), zorg aan jeugd met verblijf (€ 50.000,-- positief), PGB Zorg jeugd (€ 40.000,-- negatief), Veiligheid en reclassering en overige jeugdzorg (€ 46.200,-- positief) en landelijke zorg jeugdhulp (€ 35.000,-- negatief) zoals in de eerste bestuursrapportage 2022 aan uw raad is gerapporteerd.

Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten

Binnen deze productgroep is sprake van een positieve afwijking van € 9.130,-- ten opzichte van de begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt een budgetoverheveling decentrale uitkering vrouwenopvang vanuit de jaarrekening 2021 naar de begroting 2022 (€ 47.918,--) en extra opgenomen budget in de begroting 2023 voor een dorpsondersteuner Steensel (€ 26.500,--).

Sociaal cultureel werk

Binnen deze productgroep is sprake van een positieve afwijking van € 382.441,-- ten opzichte van de begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt een budgetoverheveling coronamiddelen vanuit de jaarrekening 2021 naar de begroting 2022 (€ 441.500,--) en een verhoging van de storting in de voorziening onderhoud gebouwen voor de gemeenschapshuizen van ca. € 50.000,-- in 2023.

Volksgezondheid

Binnen deze productgroep is sprake van een negatieve afwijking van € 48.736,-- ten opzichte van de begroting 2022. Dit wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door een verhoging van de bijdrage aan de GGD van € 51.541,-- zoals in de voorjaarsnota 2023-2026 beschreven.

Beleidsdocumenten

- [Toekomstbestendig accommodatiebeleid 2017-2020, 'Het belang van contact'](#)
- [Meerjaren Beleidskader Jeugdhulp de Kempen 2020 - 2023](#)
- [Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Eersel 2019](#)
- [Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Eersel 2022](#)
- Regiovisie Doordecentralisatie Beschermd Wonen 2022-2026
- [Participatieprogramma 'Dorpen maken het verschil 2019-2022'](#)

2. Onderwijs

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Als gemeente de mogelijkheid scheppen om onderwijs te volgen in goede gebouwen en in nabijheid van de woonomgeving.”**

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidssterrein/ subdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
Onderwijs/ Leerplicht	Absoluut verzuim (bij absoluut verzuim is een leerling niet ingeschreven op school) (verplicht) Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen 2020: Eersel: 0 Gemeenten <25.000 inwoners: 2,5	De leerplichtambtenaar controleert intensief of leerplichtigen ingeschreven staan op een school. Daarnaast zet de leerplichtambtenaar samen met het Regionale Meld en Coördinatie punt (RMC) voor voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) in op afspraken tussen het voortgezet onderwijs (VO) en MBO ter voorkoming van absoluut verzuim.
	Relatief verzuim (bij relatief verzuim is een leerling ongeoorloofd afwezig) (verplicht) Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen 2021: Eersel: 2 Gemeenten <25.000 inwoners: 13 2019: Eersel: 3 Gemeenten <25.000 inwoners: 19	De leerplichtambtenaar beperkt verzuim zoveel mogelijk door: *een goede leerplichtadministratie; *intensieve contacten met scholen, leerlingen/ouders, (keten)partners; *regionale samenwerking.
	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (verplicht) Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	vsv-ers per 1.000 leerlingen 2021: Eersel: 1,1 % Gemeenten <25.000 inwoners: 1,4 % 2020: Eersel: 1,1% Gemeenten <25.000 inwoners: 1,3%	De leerplichtambtenaar en het RMC voeren wettelijke taken uit om de voortijdig schoolverlaters in kaart te brengen, te volgen en te begeleiden naar school, werk, een combinatie van beiden of hulpverlening. Het RMC werkt daarvoor samen met 21 gemeenten in de regio.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Onderwijshuisvesting (nieuwbouw, uitbreiding) van primair, voortgezet en speciaal onderwijs

De gemeente heeft zorgplicht voor nieuwbouw en uitbreiding van onderwijshuisvesting voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Daaronder vallen ook constructiefouten en herstel in geval van bijzondere omstandigheden. Uitvoering vindt plaats zoals beschreven in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs gemeente Eersel, welke eind 2022/begin 2023 werd vastgesteld. Kleinere en grotere huisvestingsvraagstukken uit dit IHP worden vanaf dit jaar opgepakt conform de daarin opgenomen planning c.q. prioritering.

Toezicht en handhaving leerplicht

De 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant werken samen om invulling te geven aan de leerplichtwet en het Regionale Meld en Coördinatie punt (RMC). De gemeente Eindhoven voert als contactgemeente de regiefunctie uit voor de RMC-regio. Het RMC beleidskader 2021-2024 is per 1 april 2021 vastgesteld door de bestuurscommissie.

Met de wettelijke RMC-taak:

- dringt Zuidoost-Brabant het percentage voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) terug, n.l. over 2023-2024 regionaal max. 1,6% nieuwe vsv-ers;
- zorgt Zuidoost-Brabant dat van iedere jaarlijkse 'lichting' voortijdig schoolverlaters een jaar later 26% een opleiding volgt en 44% aan het werk is;
- stabiliseren/verhogen we het percentage jongeren van 22 jaar met een startkwalificatie;
- hebben we alle jongeren in beeld.

Voor- en vroegschoolse educatie (vve)

De kinderopvangaanbieders die gesubsidieerde plaatsen in het peuterprogramma aanbieden aan peuters met een indicatie (de doelgroepkinderen) moeten wettelijk een aanbod kunnen doen van 16 uur per week. Ook aan 'niet-doelgroepkinderen' worden meer uren aangeboden, 8 uur in plaats van 5,5 uur.

Volwasseneneducatie

De contactgemeenten ontvangen via de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) budget voor de (regionale) aanpak van volwasseneneducatie en laaggeletterdheid. De gemeente Eindhoven is de contactgemeente voor onze regio en vervult een centrale rol als regisseur. Eind 2019 is hiervoor een WEB-overeenkomst met het Summa College getekend. Deze overeenkomst beschrijft hoe we de komende jaren uitvoering geven aan de wettelijke verplichting om de aanpak van laaggeletterdheid (arbeidsmarkt) regiobreed vorm te geven. Richtinggevend zijn de bestuurlijke afspraken die het Rijk en de VNG hierover maakten ('Samen aan de Slag voor een Vaardig Nederland, 2020 -2024').

DigiTaalhuis

De gemeente Eersel heeft het convenant 'versterking basisvaardigheden Kempengemeenten' ondertekend. Met dit convenant wordt beoogd dat laaggeletterde inwoners hun basisvaardigheden versterken en daarmee hun maatschappelijke participatie vergroten. De beoogde uitwerking van het convenant is de oprichting van een DigiTaalhuis in iedere betrokken gemeente. Het DigiTaalhuis is een laagdrempelige, herkenbare, openbare plek, toegankelijk voor iedereen die met taal, rekenen en digivaardigheden aan de slag wil. In de andere Kempengemeenten zijn al DigiTaalhuizen opgericht. In onze gemeente heeft de afgelopen 3 jaar (2021, 2022 en aansluitend verlengd tot 2023) het DigiTaalhuis als pilot gedraaid. Afhankelijk van de evaluatie wordt het DigiTaalhuis al dan niet structureel gecontinueerd.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Wettelijke onderwijstaken;
2. Lokaal onderwijs;
3. Volwasseneneducatie.

Investerings	Investerings-programma uitvoeringsjaar 2023	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Totaal investeringen	0	0	

Exploitatie

Programma: Onderwijs en educatie						
Productgroep	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 - 2026			
			2023	2024	2025	2026
LASTEN						
Wettelijke onderwijstaken	547.637	642.020	747.707	772.707	797.707	822.707
Lokaal onderwijs	78.460	408.993	88.000	88.000	88.000	88.000

Volwasseneneducatie	6.006	11.097	6.188	6.188	6.188	6.188
Totaal lasten (excl. kap.lst. & app.kst.)	632.103	1.062.110	841.895	866.895	891.895	916.895
BATEN						
Wettelijke onderwijstaken	128.137	176.367	125.631	127.526	129.469	131.460
Lokaal onderwijs	68.860	384.993	64.000	64.000	64.000	64.000
Totaal baten (excl. besch.res. i.v.m. kap.lst)	196.997	561.360	189.631	191.526	193.469	195.460
Lasten minus baten	435.106	500.750	652.264	675.369	698.426	721.435
Overige lasten						
Kapitaallasten	810.089	581.883	534313	534313	534313	534313
Apparaatskosten	137.938	162.738	179.963	179.963	179.963	179.963
	948.027	744.621	714.276	714.276	714.276	714.276
Overige baten						
Beschikking res ivm kaplst	18.000	18.000				
	18.000	18.000				
Saldo programma	1.365.133	1.227.371	1.366.540	1.389.645	1.412.702	1.435.711

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2023 ten opzichte van 2022 gaat alleen over de externe kosten, dus zonder apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze directe relatie hebben met kapitaallasten/afschrijvingen).

Wettelijke onderwijstaken

Binnen deze productgroep is sprake van een negatieve afwijking van € 156.423,-- ten opzichte van de begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt doordat de kosten voor leerlingenvervoer zijn toegenomen. Op basis van de nieuwe aanbesteding verwachten we een toename van de kosten van € 89.000,-- door zowel stijgende prijzen als stijgende aantallen leerlingen. Ook is de storting in de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting gestegen met € 52.611,--. Dit wordt deels verklaard doordat het onderwijsbudget conform voorjaarsnota 2023-2026 in 2023 met € 25.000,-- is verhoogd en deels doordat er kapitaallasten uit oude jaren zijn vrijgevallen.

Lokaal onderwijs

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Volwasseneneducatie

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Beleidsdocumenten

- [Integraal Huisvestingsplan \(IHP\) Onderwijs 2018-2032 gemeente Eersel](#)
- [Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Eersel 2015](#)
- [Regionale ambtsinstructie leerplicht/RMC gemeente Eersel 2019](#)
- [Verordening Leerlingenvervoer gemeente Eersel 2021](#)
- [Beleidsregels leerlingenvervoer 2022](#)

3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor huidige en toekomstige bewoners.”**

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidssterrein/ subdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
Een gedifferentieerd woningaanbod voor verschillende doelgroepen	Demografische druk (de som van het aantal personen van 0-20 jaar en ≥ 65 jaar in vergelijking tot de personen van 20 tot 65 jaar, uitgedrukt in percentage) (verplicht) Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	2021 Eersel: 75,9% Gemeenten <25.000 inwoners: 79,6% 2020 Eersel: 75,6% Gemeenten <25.000 inwoners: 79,4% (bron: waarstaatjegemeente)	Zoveel mogelijk diverse woningtypen aanbieden. Om de garanderen dat er voldoende betaalbare woningen worden gebouwd, moet elk plan in principe minimaal 43% sociaal (huur- en koop te bevatten) ¹
	Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen (verplicht) Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	2021 Eersel: 11,9 Gemeenten <25.000 inwoners: 8,8 2020 Eersel: 13,2 Gemeenten <25.000 inwoners: 9,7 (bron: waarstaatjegemeente)	Over de komende 10 jaar is het gemiddeld aantal woningen per jaar dat opgeleverd wordt 120. Dat is ongeveer 13,4 per 1.000 woningen.
	Gemiddelde WOZ waarde (x 1.000) (verplicht) Norm: n.v.t.	2021 Eersel: € 348** Gemeenten <25.000 inwoners: € 314 2020 Eersel: €327 Gemeenten <25.000 inwoners € 296	
	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (verplicht)	2021 Eersel: € 626 Nederland: € 733 Gemeenten <25.000 inwoners: Niet bekend 2020:	

¹ Raadsbesluit 21 december 2021 over het woningbouwprogramma.

	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	Eersel: €600 Gemeenten <25.000 inwoners: € 749	
	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (verplicht)	2021 Eersel: € 769 Nederland: € 810 Gemeenten <25.000 inwoners: Niet bekend 2020: Eersel: € 737 Gemeenten <25.000 inwoners: € 827	
	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners		
	Aantal te realiseren woningen en in aanbouw te nemen woningen (eigen indicator)	2021: Eersel: 113 nieuwbouw woningen 2020: Eersel: 115 nieuwbouw woningen	Voor een specificering van het aantal woonbouwprojecten, zie de Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023
	Norm: Te bouwen tussen 2022-2032 1.210 woningen.* (geschatte 120 woningen per jaar)		
Een hoogwaardig woon- en verblijfsklimaat in een aantrekkelijke groene gemeente	Percentage inwoners dat vindt dat perken, plantsoenen en parken goed zijn onderhouden (burgerpeiling waarstaatjegemeente) Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	2020: Eersel: 61% Gemeenten < 25.000 inwoners: 59%. 2018: Eersel: 51% Gemeenten < 25.000 inwoners: 60%	Conform bestek en werkschrijvingen het onderhoud uitvoeren; In 2023 voeren we het integraal beleidsplan landschap, natuur en groen Groen Loont! verder uit. In 2021 is het Plan Bos & Boom gestart. In 2023 gaan we hiermee verder. Dit leidt tot een verdere vergroening van onze gemeente.

* De provinciale prognose geeft aan dat er de komende 10 jaar een kleine 500 woningen gebouwd mogen worden . De politiek heeft een hogere ambitie uitgesproken en dat vertaalt zich in een geschatte 120 woningen per jaar.

** Voor de volledigheid wordt hierbij vermeld dat de WOZ-waarde in Eersel weliswaar boven het landelijk gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners ligt maar de OZB opbrengst van de gemeente Eersel onder het landelijk gemiddelde ligt. De OZB opbrengst is een vermenigvuldiging van WOZ-waarde maal OZB tarief.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Een gedifferentieerd woningaanbod voor verschillende doelgroepen

Aantal te realiseren woningen

De enorme druk op de woningmarkt loopt steeds verder op. Er is vooral behoefte aan betaalbare (sociale) woningen zowel onder starters als onder senioren. In de koopsector betekent dit woningen onder de 210.000 euro. Ook in de middeldure koop (tot een bedrag van 360.000,-- euro) is er een tekort aan woningen.

Op dit moment denken we dat in de komende 5 jaar gemiddeld 110 woningen per jaar op gaan leveren. Dit aantal is gebaseerd op de plannen die nu op dit moment lopen. Met de uitwerking van de woningbouwopgave kan dit echter hoger komen te liggen. We proberen in woningbouwplannen zoveel mogelijk diverse woningtypen aan te bieden.

Uitwerking woningbouwopgave

De gemeente Eersel wil invulling geven aan de woningbouwopgave voor haar kernen door voldoende divers woningaanbod te realiseren in een frequent afzettingtempo. Hierbij rekening houden met de demografische druk in de gemeente.

In de nota grondbeleid is aangegeven dat de gemeente Eersel bij locatieontwikkeling altijd een regierol voert. Op die manier willen we voldoende sturing en grip houden op wat er binnen de gemeentegrenzen wordt gebouwd. We willen het reeds ingezette proces van cyclisch bouwen de komende jaar voortzetten. Uiteindelijk streven we naar een agenda waarmee we de komende 10 jaar cyclisch kunnen bouwen en waarbij plannen in een logische volgorde in de tijd worden gezet met oog voor kwaliteit en kwantiteit.

Afwegingskader om woningbouwlocaties te prioriteren

Het accent van woningbouw is verschoven van nieuwbouw naar 'vernieuwbouw'. Dit is een van de richtinggevende principes uit de Brabantse Agenda Wonen waarbij het accent ligt op duurzame verstedelijking. Het betekent ook dat we het woningbouwprogramma optimaal inzetten op (toekomstige) binnenstedelijke locaties – inbreiden, herstructureren en transformeren. En we zetten in op het herbestemmen van leegstaand en leegkomend kantoor-, winkel- en ander vastgoed. Dit beide met als uitgangspunt dat zorgvuldig ruimtegebruik voor zuinig ruimtegebruik gaat.

In 2019 zijn we gestart met het traject cyclisch bouwen. Er zijn ruim 50 locaties in beeld gebracht binnen al onze kernen. Daarmee is inzichtelijk waar alle potentiële ontwikkellocaties zich bevinden. Op basis van een multicriteria-analyse is een afwegingskader opgesteld voor de prioritering van de mogelijke ontwikkelingen. Vervolgens hebben we voor de top 25 locaties een vervolgonderzoek uitgevoerd waarbij we de stedenbouwkundige mogelijkheden van de locaties hebben verkend en waarbij we gekeken hebben naar de milieubelastingen en de financiële haalbaarheid. Op basis daarvan zijn er gesprekken gevoerd met grondeigenaren en Woningstichting de Zaligheden om de verdere planvorming en realisatie van nieuwe initiatieven te bespreken. In aanvulling hierop zijn nu ook de dorpsranden onderzocht en ontwikkelen we meerdere woningbouwlocaties aan de randen.

We zien dat het traject cyclisch bouwen geen statisch maar een dynamisch traject is. Er vallen locaties af bijvoorbeeld omdat een grondeigenaar geen interesse heeft in een transformatie van zijn locatie of omdat bijvoorbeeld vanuit een kwalitatieve benadering transformatie van een locatie naar woningbouw onvoldoende opbrengsten genereert waardoor de ontwikkeling van een locatie niet rendabel is. Er komen ook locaties bij omdat grondeigenaren of andere initiatiefnemers zich melden bij de gemeente omdat ze in aanmerking willen komen voor transformatie van hun locatie naar woningbouw. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de locatie van Scandinavian Tobacco Group.

Op basis van dit hele proces is inmiddels ook duidelijk dat er binnen de kernen niet altijd voldoende woningbouw mogelijkheden zijn. Daarom wordt er ook gekeken naar logische en aanvaardbare locaties voor uitbreiding. Hierbij kijken we breder dan alleen de zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling omdat deze niet altijd even logisch zijn om te ontwikkelen.

Duizel-Noord

Aan de noordzijde van Duizel hebben we een uitbreidingsplan ontwikkeld voor de bouw van circa 70 woningen in de eerste fase. Op enkele vrije sector kavels na zijn alle woningen in aanbouw of opgeleverd. Voor de 2^e fase is het bestemmingsplan inmiddels vastgesteld. Dit bestemmingsplan maakt de bouw van 70 woningen mogelijk waarvan de grond voor de bouw van 8 woningen in bezit is van een marktpartij. De gemeentelijke gronden zijn uitgegeven via marktselectie en particulier opdrachtgeverschap. De verkoop van de woningen en de start bouwrijp maken vindt in 2022 plaats, de bouwwerkzaamheden starten begin 2023 en nemen circa 1 jaar in beslag. Aansluitend kan het terrein woonrijp gemaakt.

Postels Huufke

Het bestemmingsplan is vastgesteld in november 2020. In 2023 wordt verder gewerkt aan de uitvoering van het plan.

Koemeersdijk

Het plan Koemeersdijk 1^e fase is gelegen ten noorden van de Slikdijk en voorziet in een divers woningbouw aanbod. Het plan is nagenoeg klaar, dit behoudens twee woningen op zelfbouwkavels die naar verwachting in 2022 opgeleverd gaan worden.

De 2^e fase van het plan biedt ruimte voor de bouw van maximaal 39 woningen met een gedifferentieerd programma waaronder 40% sociale koop en of huurwoningen. Naar verwachting zal de verkoop van de gronden en de bouw van de woningen in 2022 starten.

Rosheuvel, locatie Verstappen, Eersel

Voor deze locatie is een gecoördineerde procedure doorlopen voor het bestemmingsplan en omgevingsvergunning voor de bouw van 28 woningen. Er worden 11 sociale woningen, 9 tussen/hoekwoningen, 6 tweekappers en 2 vrijstaande woningen worden.

In 2022 is het bestemmingsplan vastgesteld en de vergunning verleend. Voor de gronden is een saneringsplan opgesteld in verband met een bodemverontreiniging. De omgevingsvergunning treedt pas in werking nadat de sanering is afgerond. In 2023 wordt verder gewerkt aan de uitvoering van het plan.

Nieuwstraat 100, Eersel

Realisatie van een kleinschalig wooncluster van een twintigtal zelfstandige appartementen, 1 appartement voor inwonend verzorgingsechtpaar en gemeenschappelijke ruimten voor activiteiten. De doelgroep voor de zorgappartementen bestaat uit senioren aan wie zorg verleend wordt vanuit de Wet Langdurige Zorg (WLZ). De anterieure overeenkomst met ontwikkelaar wordt opgesteld en daarna kan het plan in procedure. De procedure is in 2022 afgerond. In 2023 wordt gestart met de bouw.

Huisvesting statushouders

De taakstelling voor 2022 was hoog (26 statushouders). Vanwege de landelijke druk in de opvang van asielzoekers, verwachten we voor 2023 ook een hoge taakstelling. We trekken intensief op met Woningstichting De Zaligheden (WSZ). Hiervoor zijn met WSZ prestatieafspraken gemaakt. We zijn grotendeels afhankelijk van de beschikbaarheid van huurwoningen van WSZ en het eigen vastgoed. Er zijn weinig mutaties en er worden in onze gemeente nog onvoldoende huurwoningen gebouwd. Ondertussen is een overbruggingslocatie bij de Buitenjan in Veldhoven gerealiseerd. Dit is een Regionale Tussenvoorziening, wat een vorm is van tijdelijke opvang in samenwerking met meerdere gemeenten waarbij statushouders opgevangen worden totdat reguliere huisvesting beschikbaar is. Door de druk op de totale woningmarkt en de behoefte aan sociale huurwoningen, blijft het de komende periode een uitdaging om te blijven voorzien in de huisvestingsbehoefte. Op dit moment hebben we geen eigen gemeentelijke ontwikkelingen in voorbereiding om zelf te voorzien in de huisvesting van statushouders. Mocht de taakstelling vaker niet via WSZ of via ons bestaande vastgoed worden gerealiseerd, moet de gemeente waarschijnlijk zelf nieuwe woonruimte realiseren of op zoek naar andere vormen van huisvesting. Het aanbod van Woningstichting de Zaligheden is beperkt omdat er vrijwel geen opzeggingen zijn, waardoor er weinig mutaties zijn. Dat maakt het behalen van de taakstelling uitermate lastig. De druk op de sociale huurwoningen is al extreem hoog door onder andere uitstroom GGZ. Deze druk blijft ook in de nabije toekomst.

Voor de volledigheid een overzicht van onze taakstelling in de afgelopen jaren: 2016: 4, 2017: 26, 2018: 26, 2019: 14, 2020: 13 en 2021: 30.

Opvang vluchtelingen uit Oekraïne

De gemeente is begin 2022 geconfronteerd met een vluchtelingenstroom uit Oekraïne. De gemeente heeft ca. 80 plaatsen voor vluchtelingen in gemeentelijke opvanglocaties. Daarnaast zijn ca. 50 personen opgevangen bij particulieren. Er moet rekening mee worden gehouden dat de opvang nog langere tijd nodig zal zijn. Voor hoelang is niet concreet aan te geven, omdat dit samenhangt met de veiligheidssituatie in Oekraïne en de mogelijkheid tot terugkeer. Voor Eersel ontstaat in 2023 een probleem als de overeenkomsten voor het gebruik van enkele panden aflopen. In 2023 moet worden gezorgd voor locaties waarin deze aantallen gehuisvest kunnen worden. De kosten voor aankoop/huur en het geschikt maken van locaties en de kosten voor ondersteuning, in de breedste zin van het woord, zullen fors zijn. Vanuit het Rijk is de toezegging gedaan dat gemeenten redelijkerwijs gecompenseerd zullen. Dit is inclusief de personele capaciteit die hiervoor gedaan wordt.

Een hoogwaardig woon- en verblijfsklimaat in een aantrekkelijke groene gemeente

Brabantse Agenda Wonen

De provincie verlangt dat wij, samen met de Kempengemeenten, een regionaal perspectief opstellen. Leidend hiervoor zijn de actielijnen en richtinggevende principes in de Brabantse Agenda Wonen:

- Accent op duurzame verstedelijking
- Meer nadruk op bestaande woningvoorraad
- Inzetten op een vraaggericht, flexibel planaanbod met ruimte voor nieuwe woonvormen
- Versterken van de regionale samenwerking en vernieuwen van regionale woningbouwafspraken

Regionale woonvisie en vertaling naar lokaal uitvoeringsprogramma

Op 12 maart 2019 is de Kempische visie op Wonen 2019-2023 vastgesteld. De komende jaren staan in het teken van het uitwerken van de speerpunten:

- 1) Versnellen van de bouwproductie op een zorgvuldige manier
- 2) Behoud van betaalbaar wonen

- 3) Zorg voor elkaar faciliteren
- 4) Klaar voor de toekomst
- 5) Wonen én werken

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt in werking op 1 januari 2023. In 2023 zijn we gereed om te werken met Omgevingswet. Met ervaringen die we op doen passen we als het nodig is processen aan.

Adviescommissie Omgevingskwaliteit

Per 1 januari 2023 wordt de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit ingesteld. De commissie heeft tot taak de raad en burgemeester en wethouders te adviseren bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit. Denk hierbij aan de huidige commissie voor de advisering over welstand en monumentenzorg. Voor instelling van de adviescommissie wordt voor 1 januari 2023 de Verordening gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit vastgesteld.

Omgevingsvisie 3.0

In 2022 is in het kader van het werken met de Omgevingswet gestart met de Omgevingsvisie 3.0 hierbij komen thema's aan bod, die nog niet in de Omgevingsvisie 2.0 opgenomen waren en wordt een participatietraject opgestart. In 2023 wordt verder gewerkt aan de Omgevingsvisie 3.0.

Groen

Doorlopende projecten groen in 2023

FCL	Omschrijving	Begr.	Voltooid	Toelichting
90311402	Beleidsplan Groen Loont Vogelakkers	2020	2023	Definitief inrichten => naar exploitatie
90311402	Aanvulling uitvoering integraal beleidsplan Groen Loont	2020		
90322900	EVZ Rouwven-Oostelbeersedijk	2018		
90322902	Incidentele maatregelen recreatie	2021		
90322903	Herstelmaatr.landschapselementen	2021	2027	6 jaar herstelbeheer
90322905	Plan Bos en Boom 1 ^e fase excl grond	2021		
90322906	Plan Bos en Boom 1 ^e fase (grond)	2022		
90322907	Opstellen bomenbeleids-/beheerplan	2022	2023	
90400000	Actieplan Eikenprocessierups (EPR)	2020		

Algemeen: Het merendeel van projecten hebben een doorlooptijd van twee tot drie jaar. Daarom splitsen we projecten sinds de begroting 2022 in voorbereiding en uitvoering. Zo leggen we minder beslag op de financiële middelen voorkomen we te grote onderuitputting van de begroting en kunnen we de uitvoeringsbudgetten beter ramen.

Onderhoud groen binnen de kom

Het onderhoud van het groen binnen de kom van Eersel wordt gedaan door KempenPlus. In grote lijnen wordt dit werk goed uitgevoerd, maar de laatste paar jaar was het lastig het onderhoud op niveau te blijven uitvoeren. Dit komt doordat KempenPlus als gevolg van de participatiewet steeds minder personeel ter beschikking heeft. Om deze reden hebben we het werkaanbod voor KempenPlus aangepast. Het maaien van gazons en het groenonderhoud van Vessem en Wintelre wordt nu per 1 januari 2022 uitgevoerd door een marktpartij.

Vervanging groen

Jaarlijks worden een aantal groenvervangingsprojecten opgestart, zo ook in 2023. Het gaat hierbij om openbaar groen waarvan de onderhoudskosten te hoog zijn, dat niet meer aantrekkelijk is en wat overlast veroorzaakt door bijvoorbeeld boomwortels. Bij het bepalen van de nieuwe inrichting kijken we naar praktische toepasbaarheid, aanleg- en onderhoudskosten, waarde voor beleving, natuur en biodiversiteit, en wensen van bewoners. Ook houden we rekening met een veranderend klimaat.

Boombeleid

In 2022 hebben we een nieuw bomenbeleidsplan laten opstellen. Deze wordt binnenkort ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Daarna schrijven we een nieuw bomenbeheerplan. De oude plannen stammen uit 2013 en sluiten niet meer aan op de huidige wensen en werkwijzen. Met deze nieuwe plannen kunnen we de bestaande bomen in de gemeente goed behouden en beheren

Behoud en versterking natuur, landschap en biodiversiteit

Landschap

De gemeente beheert zelf bijna 50 hectare aan landschapselementen. In 2021 zijn we gestart met een herstelplan voor deze elementen, en deze lijn zetten we in 2023 voort. Daarnaast nemen we deel aan de Stimuleringsregeling Landschap. Met deze regeling worden grondeigenaren gestimuleerd om wandelpaden aan te leggen, op hun percelen maatregelen te treffen voor natuur- en landschapsbehoud en om maatregelen te treffen voor klimaatadaptatie. Jaarlijks investeert de gemeente € 25.000,- in deze regeling, en dit bedrag wordt door de provincie verdubbeld. Uitvoering van deze regeling gaat via het provinciale subsidieoket.

Ecologische verbinding Rouwven-Oostelbeersedijk

Het landschap rondom Wintelre bestaat uit allerlei restanten van struweelhagen en houtsingels. Dit landschap is niet alleen aantrekkelijk en biedt niet alleen een blik op de boerengeschiedenis van onze streken. Het vormt ook de basis voor een ecologische verbinding tussen de bos- en natuurgebieden tussen Wintelre en Vessem, de Oirschotse Heide en het groen rond het vliegveld. Door het oude Kampenlandschap hier te herstellen slaan we dus drie vliegen in één klap.

Bos- en natuurgebieden

Onze gemeente bestaat voor ongeveer 25% uit bos- en natuurgebieden. Een groot deel daarvan beheren we zelf. Deze gebieden bieden rust en ruimte om te fietsen en te wandelen. Ook bieden deze gebieden een huis aan vele verschillende dier- en plantensoorten. Tegelijkertijd zijn onze bossen een groeiplaats voor meeste duurzame bouwmaterial: hout. Zo combineren we een mooie leefomgeving met een duurzame toekomst. Deze gebieden beheren we kostenneutraal.

Nieuwe groenprojecten in 2023

Vogelakkers

In 2017 is gestart met het project Vogelakkers. Vijf hectare landbouwgrond van de gemeente wordt ieder jaar ingezaaid met een mengsel van diverse bloeiende en zaadvormende planten. Dit doen we samen met de enthousiaste vrijwilligers van Vogelwerkgroep De Kempen. Deze vogelakkers zien er niet alleen erg mooi uit, maar zijn ook erg belangrijk voor allerlei soorten boerenlandvogels. In de winter vinden grote groepen vogels hier voedsel. 2022 vormt het laatste jaar van een driejarig vervolgproject (2020-2022). Het plan past goed in de duurzaamheids- en biodiversiteitsambities van de gemeenteraad. Wij stellen dan ook voor om deze vijf hectare vogelakkers permanent te maken. De afwaardering van deze landbouwgronden en de jaarlijkse werkzaamheden kosten € 11.000,-- structureel en incidenteel € 375.000,--. Dit hebben wij verwerkt in de exploitatiebegroting.

Plan Bos & Boom

In 2021 heeft de gemeenteraad het Plan Bos & Boom vastgesteld. In 2030 willen we 400.000 extra bomen in de gemeente hebben. Dat doen we door nieuw bos en ecologische verbindingzones aan te leggen, houtsingels te planten en lanen en parken aan te vullen met bomen, maar ook door particuliere grondeigenaren te stimuleren om meer bomen te planten. Dit versterkt het groene karakter van onze gemeente, zorgt voor meer kansen voor natuur en helpt ons om CO₂ vast te leggen.

Verhogen onderhoudsniveau bosplantsoenen in kern Eersel.

Hier is geen sprake van een (MIP) project, maar van een structurele verhoging van het onderhoudsbudget met € 40.000 in de exploitatie begroting. Anders dan in de overige kernen van de gemeente, liggen de bosplantsoenen binnen de bebouwde kom van Eersel ingeklemd tussen bebouwing. Tot nu toe onderhouden wij deze op C-niveau. De omwonenden ervaren hiervan last door dood hout, boskruiden en exoten welke de aanliggende tuinen binnendringen. Door de ca 7,5 ha bosplantsoen op onderhoudsniveau A te gaan onderhouden, verminderen we de ervaren (over)last.

Afvalbakken en elektrische auto voor honden uitlaatroutes

Momenteel staan er ± 170 prullenbakken in de gemeente Eersel, welke ook worden gebruikt om plastic zakjes met hondenpoep in te deponeren. De jaarlijkse kosten voor instandhouding, 2 tot 3 maal per week ledigen en storkosten bedragen ± € 500,-- per afvalbak; totaal € 85.000 structurele kosten. Vanuit bewoners krijgen wij met regelmaat de vraag om extra prullenbakken te plaatsen. Met name vanuit Eersel, waar er relatief minder staan.

Zonder extra ledigingscapaciteit kunnen wij niet aan deze verzoeken voldoen. Binnen onze budgetten voor garantiebannen hebben wij middelen beschikbaar voor een extra medewerker. Voor het aanschaffen en

plaatsen van 150 extra prullenbakken rekenen we op een bedrag van € 80.000,-. Voor de aanschaf van een 2^e elektrisch voertuig hebben we € 35.000,- nodig. Zodra we een geschikte medewerker kunnen aannemen zullen we deze materialen bestellen en de prullenbakken plaatsen.

Procedures ruimtelijke plannen

In 2022 zijn meerdere particuliere ontwikkelingen geïnitieerd en herstructureringslocaties onderzocht. In hoeverre dit in 2023 leidt tot ruimtelijke procedures, is op dit moment nog niet bekend.

Eersel-West

De raad heeft in april 2021 ingestemd met het stedenbouwkundig plan Eersel West. Vervolgens is een start gemaakt met het voorbereiden van de planologische procedure, welke naar verwachting in 2023 wordt afgerond. In het plangebied komen maatschappelijke en dienstverlenende functies.

Transitie landelijk gebied, gebiedsontwikkeling Levende Beerze en Levende Run

Sinds 2010 zijn de gemeenten Eersel en Oirschot samen bezig met de gebiedsontwikkeling van de Levende Beerze. Samen met Provincie Noord Brabant, Waterschap de Dommel, Brabants Landschap, ZLTO, bewoners van het gebied en diverse beheerorganisaties veranderen we het gebied en proberen het beheer en instandhouding te verankeren in de samenleving. Dit project/proces geldt provinciaal inmiddels als voorbeeldproject. Daaropvolgend zijn nieuwe (deel)projecten en nieuwe gebiedsprocessen ontstaan. In 2020 is in navolging van de Levende Beerze een Interbestuurlijk Programma (IBP) gestart om in het stroomgebied van de Run een vergelijkbaar gebiedsproces te starten: de Levende Run.

Doorlopende transitieprojecten in 2023

FCL	Omschrijving	Begr.	Voltooid	Toelichting
90320400	Ecologische verbindingzone Run	2016	2025	Projectleiding WS Dommel
90320401	Gebiedsontwikkeling Levende Run	2021	2031	
90321900	Gebiedsontwikkeling Kleine Beerze	2010/14	2023	Medio 2023 nieuw project IBP en GGA
90322904	IBP proeftuinen in de Kempen	2021	2025	Eersel penvoerder 14 deelprojecten

Algemeen: Het merendeel van projecten hebben een doorlooptijd van twee tot drie jaar. Daarom splitsen we projecten sinds de begroting 2022 in voorbereiding en uitvoering. Zo leggen we minder beslag op de financiële middelen voorkomen we te grote onderuitputting van de begroting en kunnen we de uitvoeringsbudgetten beter ramen.

Gebiedsontwikkeling Levende Beerze

Hierin staan de volgende drie gebiedsurgenties centraal:

1. Realiseren van een meer natuurlijke beek vol stroming en een groter leefgebied voor vissen;
2. Versterken leefbaarheid van het buitengebied;
3. Versterken van de ruimtelijke kwaliteit van de Kempen als onderdeel van de Brainportregio.

Naast de drie gebiedsurgenties hebben zich de laatste jaren nieuwe urgenties aangediend, zoals klimaatadaptatie (verdroging), energietransitie, transitie landbouw en stikstofdepositie.

Binnen de gebiedsontwikkeling Levende Beerze lopen de volgende projecten:

- Natuurontwikkeling (248 ha)
Voor het herstellen van een robuust beekdal van de Kleine Beerze is in januari 2019 samen met de partners bij de provincie Noord-Brabant een NNB-aanvraag ingediend voor het toevoegen van 248 hectare nieuwe natuur (waarvan 110 ha Ondernemende Natuur Netwerk Brabant). Deze NNB-aanvraag behelst een waarde van ca €10.000.000,-. Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant heeft inmiddels ingestemd met de aanvraag. Hierdoor is de gemeente Eersel manifestpartner geworden en kan begonnen worden met de inrichting die voor 2027 gereed moet zijn (Provinciale verplichting). Voor de uitvoering van de doelen krijgt de gemeente Eersel als manifestpartner extra personele ondersteuning welke op dit moment ontbreekt. De grondverwerving voor de toekomstige NNB-gronden is inmiddels in volle gang.
- Dorp aan de Beek
In 2021-2022 zal het beekherstel en de inrichting van het projectgebied Dorp aan de Beek plaatsvinden. Als gevolg van het raadsbesluit moet voor de realisatie van het tweede deel van het voedselbos extra grond worden aangekocht. Dit geeft extra kosten, welke we inzichtelijk zullen maken bij de b-rap. Met Stichting Dorp aan de Beek worden samen met de partners binnen de gebiedsontwikkeling in 2022 afspraken gemaakt over het beheer van het gebied.
- Gebiedsontwikkeling Donk
Via een participatief gebiedsproces (uitnodigingsplanologie) zijn binnen de gebiedsontwikkeling Donk bij de bewoners ideeën opgehaald die passen binnen de doelen van de gebiedsontwikkeling

Levende Beerze. Deze ideeën, die maatschappelijke meerwaarde genereren, zijn inmiddels voorgelegd aan de Provincie Noord-Brabant en voorzien van een ambtelijk advies. Al in 2021 is gestart met gesprekken met de initiatiefnemers om de ideeën vast te leggen in anterieure overeenkomsten. Deze anterieure overeenkomsten vormen de basis voor een ruimtelijke procedure die nodig is om de ontwikkelingen tot uitvoering te brengen. Zo zal de komende jaren verder uitwerking worden gegeven aan de gebiedsontwikkeling Donk.

Gebiedsontwikkeling Levende Run

In navolging van de gebiedsontwikkeling Levende Beerze is in 2021 gestart met een vergelijkbaar gebiedsproces rondom de Run, de Levende Run. Deze is nu in fase van gesprekken met diverse instanties en het streven is om in 2022 met alle gebiedspartners een intentieovereenkomst af te sluiten. In het gebied van de Levende Run is het waterschap bezig met natuurontwikkeling en waterberging rondom de Run in het traject N397-Veldhoven. De financiering van het werk aan de beekloop komt grotendeels uit de gebiedsontwikkeling N69 en vanuit van het waterschap. De gemeente Eersel levert ook bescheiden financiële bijdragen voor een fietspad, wandelbruggetjes, bewegwijzering en uitzichtpunt. Hiervoor hebben wij cofinancieringsverklaringen afgegeven bij Provincie Noord Brabant.

Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP)

Om het gebiedsgericht werken binnen de gebiedsontwikkeling Levende Beerze nog beter mogelijk te maken is er door de gemeente Oirschot en Eersel een IBPVP-aanvraag ingediend. Het IBPVP is een Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland wat door het Rijk is uitgezet om de problemen (o.a. Landbouw en Klimaatadaptatie) op de Zuidoostelijke zandgronden te kunnen aanpakken.

Gebiedsgerichte aanpak (GGA; provinciaal project)

Om de kwaliteit van Natura2000-gebieden te verbeteren, is de provincie in 2021 gestart met verkenningen voor een Gebiedsgerichte Aanpak rondom deze gebieden. De noodzaak voor de GGA zit o.a. in de reductie van de stikstof depositie op de Natura 2000-gebieden. In onze gemeente gaat het om de gebieden Kleine Beerze, Landschotse Heide, Groot- en Kleinmeer en de Run. Deze verkenningen worden uitgevoerd samenwerkende gemeenten in Kempenland West. De Provincie coördineert deze opgave(n). We sturen erop om deze GGA's zoveel mogelijk te laten samenvallen met de lopende gebiedsprocessen Levende Beerze en Levende Run. Dit om zoveel mogelijk meerwaarde te genereren.

Gebiedsontwikkeling Levende Run

In navolging van de gebiedsontwikkeling Levende Beerze is in 2021 gestart met een vergelijkbaar gebiedsproces rondom de Run, de Levende Run. Deze is nu in fase van gesprekken met diverse instanties en het streven is om in 2022 met alle gebiedspartners een intentieovereenkomst af te sluiten. In het gebied van de Levende Run is het waterschap bezig met natuurontwikkeling en waterberging rondom de Run in het traject N397-Veldhoven. De financiering van het werk aan de beekloop komt grotendeels uit de gebiedsontwikkeling N69 en vanuit van het waterschap. De gemeente Eersel levert ook bescheiden financiële bijdragen voor een fietspad, wandelbruggetjes, bewegwijzering en uitzichtpunt. Hiervoor hebben wij cofinancieringsverklaringen afgegeven bij Provincie Noord Brabant.

IBP Proeftuinen in de Kempen

In 2021 heeft de provincie Noord-Brabant, in de eerste tranche, ca. 1,8 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de 'Proeftuin gebiedsontwikkeling Levende Run en de nieuwe 'Proeftuin Slimme Landschappen in de Kempen'. Beide proeftuinen omvatten 14 projecten/processen die de komende vijf jaar worden gerealiseerd. De colleges van de gemeente Eersel en de gemeente Bergeijk hebben besloten om tot een gebiedsontwikkeling rondom de Run te komen. In 2022 willen we een intentieovereenkomst sluiten met de gebiedspartners om deze gebiedsontwikkeling (Levende Run) mogelijk te maken. In 2023 willen we met het gebied een toekomstperspectief (panorama) opstellen die vertaald wordt in een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma zal aan de gemeenteraad worden voorgelegd. De looptijd van het uitvoeringsprogramma is ca 10 jaar. De gemeente Eersel is penvoerder voor deze proeftuin.

Handhaving

Op basis van de prioriteiten uit het Uitvoeringsbeleid Kwaliteit Vergunningen Toezicht en Handhaving (herziening 2022) wordt ook voor 2023 een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Dit beleid heeft betrekking op de programma's 3, 4, 5 en 6 (ruimtelijke ordening, milieu, veiligheid en verkeer).

Inwoners en bedrijven ervaren overlast door uiteenlopende zaken. Voorbeelden zijn afval in de openbare ruimte, overlast van dieren (loslopende honden en hondenpoep), langdurig of fout parkeren van voertuigen, vernielingen en foutief plaatsen van reclameborden. De BOA's worden ingezet voor handhaving van de hiervoor gemelde klachten en meldingen, ook in de avonduren en de weekenden. Daarnaast worden door of namens de gemeente controles uitgevoerd en wordt toezicht gehouden bij bedrijven en in uitvoering zijnde (bouw)projecten.

In 2023 wordt deelgenomen aan regionale projecten, zoals 'Samen sterk in Brabant' en het Kempisch Interventie Team (KIT). In deze projecten worden gebied overschrijdende zaken aangepakt, in samenwerking met andere instanties, zoals wildcrossen en dumpingen van drugsafval, huisvesting van arbeidsmigranten, en dergelijke. Jaarlijks rapporteert het college aan de raad over de realisatie van de VTH-taken.

Anticiperende grondaankopen

In hoofdstuk 5 van de nota grondbeleid is aangegeven dat ons college anticiperende verwervingen moet kunnen doen als daartoe vanuit ruimtelijke perspectief aanleiding voor is. Daarom wordt in het kader van de rechtmatigheid, voorgesteld om hiervoor een krediet beschikbaar te stellen van € 2.000.000,--. Deze verwervingen worden op de balans geactiveerd op het moment dat de grond in exploitatie genomen wordt. Er is zodoende geen afzonderlijke dekking nodig. Het (restant-)krediet zal bij de jaarrekening niet worden overgeboekt.

Vorbereidingskrediet nieuwe grondexploitaties

In de nota grondbeleid kiest de gemeente Eersel voor een proactieve regierol bij locatieontwikkeling. Ten behoeve van voorbereiding, denk hierbij aan onderzoekskosten, advieskosten en ambtelijke inzet, is vooruitlopend op vaststelling van een bestemmingsplan en grondexploitatie een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 50.000,--. Deze kosten geactiveerd worden op de balans totdat er een exploitatiebegroting geopend wordt. Deze kosten kunnen dan ingebracht worden in de betreffende grondexploitatie en zullen in beginsel gedekt worden door toekomstige opbrengsten.

Visie akkers van Eersel

Om de visie daadwerkelijk tot uitvoer te krijgen is een projectleider nodig. De projectleider moet de gesprekken met de grondeigenaren gaan voeren om te zorgen dat mensen mee willen doen om het gebied tot een betere kwaliteit te komen. Ook moet de projectleider mogelijk partners bij elkaar brengen. Het doel is om de visie Akkers van Eersel die in 2021 is vastgesteld te realiseren.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bouwen en wonen;
2. Woonomgeving en leefmilieu;
3. Planologie en stedenbouw.

Investerings	Investerings-programma uitvoeringsjaar 2023	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Omgevingsvisie 3.0	120.000	120.000	0
Plan Bos & Boom - excl. grond	232.000	232.000	0
Plan Bos & Boom - grond	946.000	828.778	117.222
Anticiperende verwervingen (conform nota grondbeleid)	2.000.000	2.000.000	
Vorbereidingskosten nieuwe grondexploitaties	50.000	50.000	
Visie Akkers van Eersel	50.000	50.000	0
Afvalbakken en elektrische auto voor honden uitlaatroutes	115.000	0	115.000
Totaal investeringen	3.513.000	3.280.778	232.222

Exploitatie

Programma: Ruimt. ordening en volkshuisvesting						
Productgroep	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 - 2026			
			2023	2024	2025	2026
LASTEN						
Bouwen en wonen	169.289	784.787	187.238	137.238	87.238	87.238
Woonomgeving en leefmilieu	1.063.601	1.037.974	1.480.124	1.085.124	1.085.124	1.085.124
Planologie	8.050.254	7.878.367	3.792.368	3.792.368	5.247.193	3.772.368

Totaal lasten (excl. kap.lst. & app.kst.)	9.283.144	9.701.128	5.459.730	5.014.730	6.419.555	4.944.730
BATEN						
Bouwen en wonen	694.479	1.427.979	751.121	751.121	751.121	751.121
Woonomgeving en leefmilieu	232.135	156.423	484.263	109.263	109.263	109.263
Planologie	8.285.344	8.008.185	3.895.367	3.895.367	5.350.192	3.895.367
Totaal baten (excl. besch.res. i.v.m. kap.lst)	9.211.958	9.592.587	5.130.751	4.755.751	6.210.576	4.755.751
Lasten minus baten	71.186	108.541	328.979	258.979	208.979	188.979
Overige lasten						
Kapitaallasten	681.275	728.261	146.414	146.414	146.414	146.414
Apparaatskosten	1.852.459	2.217.307	2.061.377	2.061.377	2.061.377	2.061.377
	2.533.734	2.945.568	2.207.791	2.207.791	2.207.791	2.207.791
Overige baten						
Beschikking res ivm kaplst	554.102	443.667				
	554.102	443.667				
Saldo programma	2.050.818	2.610.442	2.536.770	2.466.770	2.416.770	2.396.770

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2023 ten opzichte van 2022 gaat alleen over de externe kosten, dus zonder apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze directe relatie hebben met kapitaallasten/afschrijvingen).

Bouwen en wonen

Binnen deze productgroep is een negatieve afwijking van € 79.309,-- ten opzichte van de begroting 2022. Dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt door een hogere rijksbijdrage inzake opvang Oekraïne in 2022, waarvan de hiermee verband houdende hogere personeelskosten in programma 11 zijn verantwoord.

Woonomgeving en leefmilieu

Binnen deze productgroep is een negatieve afwijking van € 104.310,-- ten opzichte van de begroting 2022. Dit verschil wordt deels veroorzaakt door de verhoging (€ 40.000,--) van het kwaliteitsniveau bosplantsoen naar niveau A zoals voorgesteld wordt conform voorjaarsnota 2023-2026. Ook wordt in 2023 een incidenteel budget van € 20.000,-- beschikbaar gesteld voor het opstellen van een nieuw speelplan en is het beheer van EVZ's vanaf 2023 structureel opgenomen in de begroting (€ 16.000,--). Het restant groot € 28.310,-- betreft grotendeels indexering van budgetten.

Planologie

Binnen deze productgroep is een negatieve afwijking van € 26.819,-- ten opzichte van de begroting 2022. Het budget bestemmingsplannen algemeen in 2023 opgehoogd met € 20.000,-- in verband met kleinere aanpassingen/updates van het tijdelijk Omgevingsplan

Beleidsdocumenten

- [Verordening Kwaliteit Vergunningen Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht](#)
- [Uitvoeringsbeleid Kwaliteit Vergunningen Toezicht en Handhaving, 1^e herziening](#)
- [Beleidsregel afwijkingen bestemmingsplan 2021](#)
- Omgevingsvisie 2.0
- Visie Buitengebied 2.0
- [Kempische visie op wonen 2019-2023](#)
- [Beleidsregel tiny-houses](#)
- [Nota Impuls Sociale Woningbouw](#)
- [Beleidsplan gemeentelijke bos- en natuurterreinen 2021-2030](#)
- [Kwaliteitsplan groen 2012](#)
- [Bomenbeleidsplan Gemeente Eersel 2013](#)
- Bomenbeheerplan Gemeente Eersel 2013 - 2023
- [Beleidsplan Groen Loont! 2017](#)
- [Nota grondbeleid](#)

4. Milieu

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Door het uitvoeren van de activiteiten die vallen onder dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Inwoners van de gemeente Eersel wonen in een schone, gezonde en duurzame leefomgeving.”**

Beleidssterrein/ subdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
Afval/ Grondstoffen	Aantal kg huishoudelijk restafval per inwoner per jaar (verplicht)	Restafval per inwoner inclusief milieustraat: 2021: 58 kg 2020: 71 kg 2019: 62 kg 2018: 59 kg 2017: 69 kg	Om de kaders uit te werken worden de volgende projecten uitgevoerd: <ol style="list-style-type: none"> 1. Een grondstoffencentrum realiseren 2. Inzet mobielscheidingsstation 3. Optimalisatie bestaande inzamelstructuren oud papier, glas, textiel 4. Analyse Inzamelstructuur restafval 5. Onderzoek kringloop en hergebruikcentra bouwmaterialen 6. Communicatie
	Norm: 2022: 50 kg* (inclusief milieustraat, meetbaar in 2022) Landelijke VANG-doelstelling: 100 kg per inwoner		
Energie	CO ₂ -reductie ten opzichte van 1990	Ijkpunt 1990: 1990: 103.550 2020: 85.800 (excl. CO ₂ -uitstoot auto(snel)wegen = 17,1% reductie)	Het uitvoeren van acties op vijf subthema's: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeentelijk vastgoed 2. Gebouwde omgeving 3. Mobiliteit 4. Grootschalige opwekking 5. Landbouw <p>Acties die zijn uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025. Onderdeel hiervan is ook de voortgang te meten m.b.v. de duurzaamheidsbarometer.</p>
	Norm: 49% CO ₂ -reductie in 2030 en 95% reductie in 2050 (gemeentelijk beleid in lijn met het klimaatakkoord) In ton kg CO ₂ : 2030: 52.810 (51%) 2050: 5.117 (5%)	2019: 96.800 (excl. CO ₂ -uitstoot auto(snel)wegen = 6,5% reductie)	
Gemeentelijk vastgoed	CO ₂ -reductie ten opzichte van 2012	Cumulatief resultaat: 2020: -17,26% (1.078 ton kg CO ₂) 2019: -13,61% (1.126 ton kg CO ₂)	Verdere uitvoering geven aan het realiseren van 164 duurzaamheidsmaatregelen om de 39% reductie te realiseren in 2025. Acties staan uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025.
	Norm 2025: 39% CO ₂ -reductie t.o.v. 2012 In ton kg CO ₂ : 2012: 1.303 2025: 795 (61%)		
Energiereductie en zon-op-dak	Energiebesparing t.o.v. 2007 en	2020: 62 TJ duurzaam	

	<p>duurzame energieopwekking in TJ</p> <p>Norm: 2030: 15% energiebesparing t.o.v. 2007 2030: 200 TJ duurzame energieopwekking</p>	<p>opgewekte zonnestroom/ 17,4% energiebesparing t.o.v. 2007</p> <p>2019: 41 TJ duurzaam opgewekte zonnestroom/ 8,5% energiebesparing t.o.v. 2007</p> <p>2018: 7% energiebesparing t.o.v. 2007</p>	<p>Uitvoering geven aan het plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak</p> <p>Hierin zitten acties die betrekking hebben op het maximaliseren van de energiereductie bij woningen en bedrijfspanden. We focussen ons in 2023 voornamelijk op bedrijfspanden.</p>
Grootschalige opwekking	Norm: 0,055 TWh grootschalige opwekking in 2030	2021: 0 TWh	<p>Uitvoering geven aan het beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030</p> <p>In 2023 zal onder andere het vergunnen van het/ de zonnepark(en) nabij Wintelre verder vorm krijgen.</p>
Duurzame energie	<p>Percentage elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa</p> <p>(verplicht)</p> <p>Norm: 15,9 terajoule extra per jaar</p>	<p>2020: 18,6%/ 21 terajoule extra t.o.v. 2019</p> <p>2019: 12,5%/ 14 terajoule extra t.o.v. 2018</p>	<p>* Eigen ingekochte stroom is groen door aankopen Garanties van Oorsprong;</p> <p>*Uitvoering geven aan het plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak</p> <p>*Uitvoering geven aan het beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030</p> <p>*Uitvoering geven aan de acties opgenomen in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025</p>
Energiegebruik woningen	<p>Percentage woningen met geregistreerd energielabel A</p> <p>(eigen indicator)</p> <p>Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners</p>	<p>Eersel: Percentage van alle woningen met energielabel dat energielabel A heeft: 2021: 34,1% 2020: 34,7%</p> <p>Percentage van alle woningen voorzien van geldig energielabel: 2019: 31,5%</p> <p>Gemeenten <25.000 inwoners:</p>	<p>Uitvoering geven aan het plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak</p> <p>In 2023 gaan we onder andere aan de slag met het vergroten van het aantal woningen in Eersel met een vastgesteld energielabel.</p> <p>Het verminderen energiegebruik doen we in algemene zin met onder andere het uitvoeren van de Transitievisie Warmte.</p>

		2021: 30,2% 2020: 28,9%	
--	--	----------------------------	--

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Afval-/Grondstoffen

Ontwikkelingen

De Kempengemeenten richten hun grondstoffenbeleid op de transitie naar een Circulaire Kempengemeenschap. Het lineaire economiemodel waarin waardevolle grondstoffen worden uitgeput heeft geen toekomst. We werken als Kempengemeenten naar een circulaire economie waarin we producten en grondstoffen zo lang mogelijk in de keten houden, op een duurzame manier materiaalketens sluiten en waarde creëren uit afvalstromen. De circulaire economie is geen doel op zich. Het is onderdeel van een duurzame samenleving die gericht is op het verminderen van de milieudruk. Een duurzame samenleving voorkomt afval, streeft naar optimaal hergebruik van producten en grondstoffen, wordt gevoed door duurzame energie, draagt bij aan klimaatbescherming en heeft oog voor people, planet en profit.

Het streven is om zo veel mogelijk grondstoffen met een zo hoog mogelijke kwaliteit in de (lokale) kringloop te behouden. Dit resulteert er automatisch in dat we zo min mogelijk restafval overhouden dat verbrand moet worden. We wensen een circulaire samenleving waarin het sluiten van kringlopen de normaalste zaak van de wereld is en af zijn van de wegwerpeconomie.

De speerpunten voor 2023 zijn:

- Het uitwerken van het Mobiel scheidingsstation tot een voorstel voor een structurele variant
- Uitwerking Grondstoffencentrum
- Communicatie
- Aanbesteding textiel
- Aanbesteding diftarsysteem
- Aanbesteding Zwerfafval

Duurzaamheid

Energie

De gemeente heeft de wettelijke taak om een daling van de CO₂-uitstoot van 49% in 2030 en 95% in 2050 te realiseren t.o.v. 1990. Dit betrachten we te behalen door onder meer zelf het goede voorbeeld te geven (gemeentelijk vastgoed), inwoners en bedrijven te stimuleren minder en duurzamere energie te gebruiken (energiereductie en zon op dak) en door grootschalige duurzame energieopwekking in te zetten. Daarnaast zijn er diverse andere acties die worden gedaan en die zijn samengevat in het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2021-2025.

Transitievisie Warmte

De Transitievisie Warmte is in december 2021 vastgesteld. In 2022 zijn de eerste plannen verder uitgewerkt. In 2023 vindt een verdere uitwerking van de plannen plaats en zullen de eerste plannen uitgevoerd gaan worden, zoals de uitrol van het besparingsprogramma.

Energiereductie & zon-op-dak

Op 20 april 2021 heeft de gemeenteraad van Eersel ingestemd met het 'Plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak', als onderdeel van het 'Uitvoeringsprogramma duurzaamheidsbeleid 2021-2025'. Dit plan van aanpak beschrijft hoe in samenwerking met lokale partijen uitvoering kan worden gegeven aan de op 25 augustus 2020 aangenomen motie 2 en de wens tot versneld resultaat op het gebied energiereductie en zon-op-dak, die is opgenomen in deze motie. Per 1 juli 2021 is de adviseur energiereductie en zon-op-dak gestart met zijn werkzaamheden.

Met de financiële middelen worden de projecten uit het 'Plan van aanpak energiereductie & zon-op-dak' gefinancierd en de salariskosten van de Adviseur energiereductie & zon-op-dak gedekt.

In overleg met onder andere Kempenenergie worden de beoogde werkzaamheden voor het plan uitgezet. Hierbij wordt ook met name eerst gekeken, conform motie van de raad bij de begrotingsbehandeling 2022-2025, naar de bedrijven.

Energiereductie bestaande gemeentelijke gebouwen

De gemeente Eersel heeft in 2015 haar 38 gebouwen in kaart gebracht middels een zogenaamde Energieprestatie Advies voor Utiliteitgebouwen Maatwerkadvies (EPA-U Maatwerkadvies) waarbij, per gebouw, inzichtelijk is gemaakt welke duurzaamheidsmaatregelen (en bijbehorende investeringen) mogelijk zijn om aan de ambities van het Klimaatbeleid te voldoen.

Die duurzaamheidsmaatregelen bestaan uit beperking van de energievraag, gebruik van duurzame energie en het efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen. Enkele voorbeelden zijn:

Na isoleren van daken, muren en/of vloeren, LED verlichting, zonneboilers, zonnepanelen, HR++ beglazing, etc. De kapitaallasten van deze maatregelen worden in rekening gebracht bij de huurders van onze accommodaties gelet op de energiebesparingen die hieraan gekoppeld zijn. Realisatie van maatregelen is dus mede afhankelijk van medewerking van betreffende huurders.

Met de beschikbare financiële middelen kunnen tot 2025 de geadviseerde duurzaamheidsmaatregelen worden gerealiseerd.

In 2023 staan o.a. de volgende duurzaamheidsmaatregelen in de planning:

- Zonnepanelen op gymzaal Duizel en Steensel;
- HR++ beglazingen in SCC de Muzenval;
- Renovatie tennisaccommodatie Vessem (na isoleren dak, en muren, Led verlichting, zonnepanelen)

Uitvoeringsprogramma duurzaamheid

De gemeente Eersel heeft de opgave op het gebied van duurzaamheid verdeeld over de vijf thema's. Deze opgave is vertaald naar een uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025, waarin per thema de ambities, doestellingen en acties zijn samengevat. Op een aantal (deel)onderwerpen zijn losse kredieten ter beschikking gesteld, zoals het bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds voor energiereductie & zon-opdak.

Voor een aantal doelstellingen en acties geldt dit niet en daarvoor worden de financiële middelen aangewend.

Ontwikkelingen Luchthaven Eindhoven

In het rapport Opnieuw Verbonden van Pieter van Geel, deed de verkenner in 2019 een advies over de ontwikkeling van Eindhoven Airport in de periode 2020-2030. De uitvoering van het rapport is gestart met het opzetten van de door hem geadviseerde Permanente Overleg Structuur. In 2020 werd met het rapport van de kwartiermakers de basis gelegd voor het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO). Binnen het LEO zijn voor de aanbevelingen uit het rapport Opnieuw Verbonden werkgroepen opgericht waarin alle betrokken actoren in overleg gaan. De gemeente Eersel vertegenwoordigt in een aantal van deze werkgroepen de randgemeenten. De voorzitter van LEO is de directe adviseur over ontwikkelingen rond de Luchthaven Eindhoven voor de minister van I&W en de staatssecretaris van Defensie. Ook de taken van het wettelijke COVM hebben een plek gevonden binnen LEO.

Gezien de bijzondere positie van de gemeente Eersel, vanwege haar geografische ligging onder de aanvliegroute, is het van belang om naast het regionale overleg ook lokaal te inventariseren welke zaken er in de gemeente spelen. Dat zorgt ervoor dat de gemeente een ondersteunende rol kan spelen richting de organisaties die de overlast voor onze inwoners kunnen verkleinen. Hiervoor is een klankbordgroep opgericht met inwoners uit de verschillende dorpen van de gemeente. Deze klankbordgroep wordt ondersteund vanuit de gemeente Eersel.

Riolering

Het huidige vGRP 2016-2021 verliep dit jaar. Omdat het nieuwe vGRP 2022-2027 nog niet klaar was hebben wij het oude vGRP 2016-2021 met één jaar verlengd t/m 2022. Het nieuwe vGRP 2023-2027 is/wordt vastgesteld in najaar 2022.

In het vGRP 2023-2027 worden ook de grote rioleringsprojecten over die periode omschreven. Deze worden straks opgenomen in het MIP 2023-2027. Deze werkzaamheden aan de riolering worden gedekt door de rioolheffing. In het uitgebreid Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) is vastgelegd hoe we de rioolheffing inzetten. Zie ook de paragraaf 'Lokale heffingen' van deze begroting.

Doorlopende projecten riolering in 2023

FCL	Omschrijving	Begr.	Voltooid	Toelichting
90413100	Maatr. Kaderrichtlijn Water (KRW)	2010	2019 - -	Projectleiding/penvoerder is WSD 1 ^e tranche voltooid 2 ^e tranche in uitvoering 3 ^e tranche in voorbereiding
90416300	KRW Gender en RWZI Eindhoven	2017		
90417112	Vervangen electro-mech deel gemalen	2021	2023	Renovatie drukriool 1 ^e fase

Algemeen: Het merendeel van projecten hebben een doorlooptijd van twee tot drie jaar. Daarom splitsen we projecten sinds de begroting 2022 in voorbereiding en uitvoering. Zo leggen we minder beslag op de financiële middelen voorkomen we te grote onderuitputting van de begroting en kunnen we de uitvoeringsbudgetten beter ramen.

Nieuwe projecten in 2023

Vorbereiding rioolvervanging Smitseind (Duizel)

Het riool in het Smitseind is slecht van kwaliteit. Daarnaast is de afvoercapaciteit van dit riool te klein geworden t.g.v. woningbouw en steeds zwaardere buien. Dit veroorzaakt te veel overstorten op het oppervlaktewater vanuit het gemengde rioolstelsel. We moeten hiervoor het riool vergroten, infiltratieriool aanleggen en verharding afkoppelen. Uitvoering 2024. We verwachten aanvullende maatregelen in de Oude Kerstraat; aanpassen van vier interne overstortdrempels en het verleggen en vergroten van de overstortleiding. De hydraulische berekeningen in het kader van deze voorbereiding zullen dit moeten uitwijzen.

Grondaankopen waterberging St. Willibrorduskerk. (Eersel)

Dit is onderdeel van de projecten "herinrichten Carquefouplein en - Kerkstraat". Om wateroverlast in deze straten ten gevolge van extreme buien te voorkomen, willen we waterbergingen aanleggen. De paardenweide(s) rondom de kerk zijn hiervoor geschikt. Deze zijn deels ons eigendom, deels van derden. We willen deze met een lichte glooiing ongeveer een halve meter verlagen, waardoor ze tijdelijk een flinke hoeveelheid water kunnen bergen. Het gebruik van de weiden kan hetzelfde blijven, alleen het eigendom moet wijzigen om het een structureel onderdeel te laten vormen van ons waterbeheer.

Grondaankopen geluidswal Oeienbos (Knegsel)

Uit het haalbaarheidsonderzoek geluidswal A67 blijkt de aanleg bij het Oeienbos een efficiënte maatregel voor het verminderen van de geluidsoverlast. Deze nieuwe wal ligt ook goed georiënteerd ten opzichte van de zon (ZZO). Dit geeft kansen voor de toekomst. Op korte termijn zijn zonnepanelen helaas niet rendabel. De strook grond waar deze wal moet komen is eigendom van de gemeente Veldhoven. Grondverkoop voor onze duurzaamheidsambitie is bespreekbaar. Aanleg vindt dan plaats in de jaren 2024-2026.

Reconstructie Kerkstraat (Carguefouplein-Hoolstraat) (Eersel, uitvoeringskrediet)

Deze investering wordt toegelicht in programma 6

Vorbereiding reconstructie Den Heuvel (Knegsel)

De kwaliteit van de wegverhardingen in het centrale deel van Den Heuvel in Knegsel is zeer slecht (wortelopdruk), er ligt geen gescheiden (infiltratie)riool en bij vrijwel iedere storm waaien er bomen om. Reconstructie is dringend gewenst. Nog in 2022 zijn/worden de bomen vanwege veiligheid gekapt. In 2023 willen we zo vroeg mogelijk starten met de voorbereiding, zodat we begin 2024 met de uitvoering kunnen starten

Vorbereiding rehabilitatie Kuilenhurk-De Hoefseweg (Vessem)

Dit werk staat sinds 2022 in het MIP. Er is een bewonerswens voor verkeerskundige maatregelen i.v.m. vrachtwagenverkeer. De kwaliteit van het asfalt is slecht, de nutsbedrijven willen hier de K&L vernieuwen en de gemeente wil graag een regenwaterinfiltratieriool aanleggen om het gemengde rioolstelsel van Vessem verder te ontlasten. In het coördinatieoverleg met de nutsbedrijven is uitvoering in 2024 afgesproken. Voorbereiding in 2023.

Vervangen elektrotechnisch/mechanisch deel drukriolering (2^e fase)

Veel van de pompgemalen van de drukriolering in het buitengebied zijn inmiddels 40 jaar oud. Het incidenteel vervangen van elektrische besturingen, pompen en leidingwerk wanneer deze defecten vertonen is niet meer doelmatig. Dit vraagt om een planmatige aanpak van het vervangen van het elektrisch/mechanische deel hiervan. De 2e fase van deze aanpak betreft 101 drukrioolgemalen. Fase 1 (MIP 2021, 76 drukrioolgemalen) en fase 2 worden gelijktijdig aanbesteed. In de komende drie jaar vervangen we nog eens het binenwerk van 104, 120 en 88 stuks gemalen. De ervaring leert dat hierdoor de beheerkosten zullen dalen.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Voorkomen vervuiling;
2. Milieuzorg

Investerings	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2023	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Renovatie drukriolering	356.000	356.000	0
Rioolvervanging Smitseind	50.000	50.000	0
Vervangen hoofdgemalen	64.000	64.000	0
Aanleg waterberging nabij St. Willibrordus. Eersel	135.000	135.000	0
Energiereductie & zon-op-dak	168.000	168.000	0
Energiereductie bestaande gemeentelijke gebouwen	162.000	162.000	0
reconstructie Kerkstraat (Carguefouplein- Hoolstraat) RIOOL	360.000	360.000	0
Herinrichting Carquefouplein RIOOL	144.000	144.000	0
Aanleg geluidswal Oeyenbos	40.000	0	40.000
Aanleg geluidswal Oeyenbos (grondaankoop)	56.000	0	56.000
Reconstructie Den Heuvel, Knegsel, RIOOL	50.000	50.000	0
Rehabilitatie Kuilenhurk-De Hoefseweg RIOOL	120.000	120.000	0
Totaal investeringen	1.705.000	1.609.000	96.000

Exploitatie

Programma: Milieu						
Productgroep	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 - 2026			
			2023	2024	2025	2026
LASTEN						
Voorkomen vervuiling	2.009.959	2.256.316	2.270.068	2.270.068	2.270.068	2.270.068
Milieuzorg	598.291	662.381	696.568	696.568	446.568	446.568
Totaal lasten (excl. kap.lst. & app.kst.)	2.608.250	2.918.697	2.966.636	2.966.636	2.716.636	2.716.636
BATEN						
Voorkomen vervuiling	3.901.079	3.943.267	3.978.717	3.978.717	3.978.717	3.978.717
Milieuzorg	341.100	484.074	397.667	397.667	147.667	147.667
Totaal baten (excl. besch.res. i.v.m. kap.lst)	4.242.179	4.427.341	4.376.384	4.376.384	4.126.384	4.126.384
Lasten minus baten	-1.633.929	-1.508.644	-1.409.748	-1.409.748	-1.409.748	-1.409.748
Overige lasten						
Kapitaallasten	1.129.385	1.106.680	741.670	741.670	741.670	741.670
Apparaatskosten	673.921	697.070	812.014	812.014	812.014	812.014
	1.803.306	1.803.750	1.553.684	1.553.684	1.553.684	1.553.684
Overige baten						
Beschikking res ivm kaplst	160.286	315.000				
	160.286	315.000				
Saldo programma	9.091	-19.894	143.936	143.936	143.936	143.936

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2023 ten opzichte van 2022 gaat alleen over de externe kosten, dus zonder apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze directe relatie hebben met kapitaallasten/afschrijvingen).

Voorkomen vervuiling

Binnen deze productgroep is er per saldo sprake van een positieve afwijking van € 21.698,-- ten opzichte van de begroting 2022. Deze productgroep heeft betrekking op de riolering en afvalverwijdering waarvoor kostendekkende tarieven gelden. De afwijking wordt veroorzaakt doordat de lasten voor riolering slechts beperkt stijgen (€ 17.000,--) ten opzichte van de raming terwijl de rioolheffing stijgt met € 44.000,-- door de toegepaste inflatiecorrectie.

De overheadkosten en BTW-lasten zijn in de kostendekkende tarieven meegenomen maar niet als lasten geraamd binnen deze productgroep.

Milieuzorg

Binnen deze productgroep is een negatieve afwijking van € 120.594,-- ten opzichte van de begroting 2022. Dit wordt voor € 75.000,-- veroorzaakt doordat er een structureel budget voor duurzaamheid is opgenomen in de begroting 2023-2026. Verder nemen de lasten van de ODZOB ten opzichte van de begroting 2022 toe met € 50.000,-- in verband met het Regionaal Operationeel Kader (ROK) Milieutoezicht.

Beleidsdocumenten

- Kadernota Grondstoffen
- [Duurzaamheidsbeleid 2017-2025](#)
- [Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025](#)
- Plan van aanpak energiereductie & zon-op-dak
- [Beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030](#)
- [Transitievisie Warmte Gemeente Eersel](#)
- Regionale Energiestrategie Metropoolregio Eindhoven 1.0
- [Verbreed GRP 2016-2021](#) (inclusief tussentijdse actualisatie: raad 3 juli 2018)

5. Veiligheid

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Inwoners zijn en voelen zich veilig in de gemeente Eersel.”**

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsterre in/subdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
Jeugdcriminaliteit	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar (verplicht)	2021: Eersel: 110 Gemeenten <25.000 inwoners: 70 2020 Eersel: 90 Gemeenten <25.000 inwoners: 90	*Het aandachtsgebied “veiligheid” van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) staat in nauw contact met de politie en gemeente. Door kennis en kunde te delen, voorkomen we problemen. *Meer zichtbaarheid van het CJG+ op straat bij hanggroepen om met hen in contact te komen. Inzet jeugdcoach vanaf 2019. * Door de bevordering van weerbaarheid van de jeugd, zullen zij een duidelijkere keuze kunnen maken.
	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners		
Delicten	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners (verplicht)	2021 Eersel: 0,4 Nederland: 1,8 Gemeenten < 25.000 inwoners: 0,6	In samenwerking met winkeliers handhavend optreden door Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA), politie en justitie.
	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	2020 Eersel: 0,3 Gemeenten < 25.000 inwoners: 0,7	
	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (verplicht)	2021 Eersel: 3,1 Nederland, 4,3 2020 Eersel: 3,1 Nederland: 4,6	We nemen deel aan het Veiligheidshuis en we vaardigen een gemeentelijke functionaris af bij casus-overleggen.
	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners		
	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners (verplicht)	2021 Eersel: 0,8 Nederland, 1,3 2020 Eersel: 1,8	We stimuleren en faciliteren de zelfredzaamheid en bewoners-initiatieven op het gebied van buurtpreventie en WhatsApp-groepen. We hebben specifieke aandacht voor kwetsbare

	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	Nederland: 1,8	doelgroepen zoals ouderen en mensen met een verhoogde slachtofferkans. We pakken veelplegers aan en bieden, als daar behoefte aan is, hulp aan ex-delinquenten mede via onze gemeenschappelijke regeling Kempenplus (Wet straffen en beschermen).
	Het aantal vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners (verplicht) Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners	2021 Eersel: 4,4 Nederland: 6,1 2020 Eersel: 3,9 Nederland: 6,3	Met gerichte publicaties in het weekblad de Hint en vooral social media vragen we aandacht voor bevorderen van meldingsbereidheid (o.a. via de meld- en herstellijn) en het doen van aangifte. Onze Boa's houden toezicht in de openbare ruimte.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Teamleider (KIT)

Vanaf 1 maart 2019 tot en met 1 maart 2020 heeft de gemeente Eersel deelgenomen aan het pilotproject KIT (Kempen Interventie Team) om samen met de gemeenten Bergeijk, Best, Bladel, Oirschot, Reusel-de Mierden, Veldhoven en Waalre, het UWV, de Belastingdienst, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, de Sociale Verzekeringsbank en de Politie integraal toezicht uit te oefenen.

Inmiddels heeft het KIT definitief vorm gekregen onder leiding van een teamleider KIT en zijn structurele middelen gereserveerd van € 5.250,- per jaar.

Proeftuin De Kempen

In oktober 2020 is er intensief geïnvesteerd om middels de methodiek uit de proeftuin inzicht te krijgen in ondermijnende signalen binnen het buitengebied van Bladel en Reusel- de Mierden op het gebied van productie & opslag synthetische drugs en hennep. Deze pilot is in november 2021 verlengd met de focus op de gemeenten Bergeijk, Eersel en Waalre.

Vanuit de informatiecel is per gemeente een kick-off georganiseerd om signalen intern op te halen uit zowel de systemen als bij de experts die operationele kennis hebben van het buitengebied. Op deze signalen is door de informatiecel een verdiepingsslag uitgevoerd waarbij de verschillende partners de signalen verrijkt hebben met informatie. Uiteindelijk zijn deze signalen teruggebracht in de projectgroep waar de keuze is gemaakt tot een interventie strategie op maat.

Het is de bedoeling om deze methodiek (1SO) te borgen in het reguliere werkproces.

Jeugdcriminaliteit

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) de Kempen is er voor alle (aanstaande) ouders, verzorgers, kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar uit de Kempen. Ouders zijn zelf de belangrijkste opvoeders, maar ook het netwerk rond een gezin bepaalt het verloop van de opvoeding. Steun vanuit de leefomgeving is heel belangrijk. Vanaf de begroting 2022 wordt de jeugdcoach structureel ingezet. Het doel is het bevorderen van de maatschappelijke participatie van jongeren. We signaleren risico's vroegtijdig en plagen preventieve inzet.

Pas als deze steun niet voldoende is, volgt professionele hulpverlening. In gevallen dat jeugdigen een (al dan niet strafbare) misstap maken, vindt er direct afstemming plaats tussen politie en CJG+ om tot een passend (hulpverlenings-)traject te komen om de jeugdige de juiste handvatten te geven.

Delicten

Als gemeente hebben we de regie op veiligheidsbeleid. Naast een intensieve samenwerking met de overige Kempengemeenten en politie, werken we samen met het Zorg- en Veiligheidshuis. Dit is een samenwerking van diverse organisaties die gaat over jeugd, veelplegers, nazorg ex-gedetineerden, huiselijk geweld en radicalisering. Door deze en de samenwerkingsvormen met de inwoners van gemeente Eersel, spelen we efficiënter en slagvaardiger in op problemen en het voorkomen hiervan.

Veiligheidsgevoel

Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit tast de maatschappelijke integriteit ernstig aan. Het beïnvloedt de veiligheid en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We werken daarom intensief samen met onder andere het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) met als doel om in onderlinge samenwerking het vestigingsklimaat van georganiseerde criminaliteit negatief te beïnvloeden.

Door onze dorpsraden en leefbaarheidsgroepen in de kernen, maar ook door de komst van buurtpreventie, bereiken we inwoners en andersom. Onze inwoners oefenen meer invloed uit en organiseren zich beter door de beschikbaarheid van informatie. Hierdoor geven ze meer vorm aan hun eigen (veilige) leefomgeving. Door het ontstaan van buurtpreventie WhatsAppgroepen en gebruik van social media worden inwoners, maar ook de gemeente snel bereikt. Hierdoor ontstaan kortere en snellere communicatielijnen, waardoor het veiligheidsgevoel vergroot wordt.

Rampen en incidenten

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio, bestaande uit de 21 burgemeesters uit onze regio, zorgt voor passende hulpverlening in geval van rampen en crisis. Niet alleen het op peil houden van voldoende getraind personeel en het behalen van de gestelde opkomsttijden voor de brandweer, maar ook preventieve maatregelen en voorlichting worden geïnitieerd vanuit de Veiligheidsregio. Door het maken van goede werkafspraken tussen de Veiligheidsregio en de gemeente, ontstaat er een continue aandacht voor fysieke veiligheid. Om snel en adequaat te reageren bij een ramp of crisis, beschikt de gemeente over een goed opgeleide en toegeruste crisisbeheersingsorganisatie. Samen met de Veiligheidsregio (bevolkingszorg) vullen we deze processen in en zorgen we voor oefeningen. Vanaf 2023 beschikt de gemeente over 1/3 fte extra voor de rampenbestrijding.

Risicobeheersing & risicobestrijding

Op basis van een gemeenschappelijke regeling en (contract)afspraken, levert de Veiligheidsregio advies over risico's en te nemen maatregelen. Het idee daarachter wordt de komende jaren verder uitgewerkt. Advisering bij evenementen maakt hiervan onderdeel uit.

Vergroten zelfredzaamheid

Brandweer Nederland heeft diverse programma's waarin ze de zelfredzaamheid en bewustwording bij brand stimuleren. Door nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio en lokale brandweerposten, vergroten we in het kader van "Brandveilig leven" de risicobewustwording van (minder zelfredzame) inwoners en bedrijven. Dit doen we door voorlichtings- en preventiecampagnes. De gemeente en lokale brandweer blijven in contact met de bedrijven (op bedrijfsterreinen) binnen onze gemeente, om hen bewust te maken van de eigen verantwoordelijkheid op het gebied van preventieve en risico reducerende maatregelen.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit het hoofddoel 'een veilige omgeving'. Hierin onderscheiden we:

1. Sociale veiligheid;
2. Brandveiligheid, hulpverlening en rampenbestrijding.

Exploitatie

Programma: Veiligheid						
Productgroep	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 - 2026			
			2023	2024	2025	2026
LASTEN						
Sociale veiligheid	105.050	87.305	103.721	103.721	103.721	103.721
Brandveil.,hulpverl.,ramp.bestr.	1.280.257	1.264.641	1.345.661	1.345.661	1.327.501	1.327.501
Totaal lasten (excl. kap.lst. & app.kst.)	1.385.307	1.351.946	1.449.382	1.449.382	1.431.222	1.431.222
BATEN						
Sociale veiligheid	60.713	106.500	108.330	108.330	108.330	108.330
Brandveil.,hulpverl.,ramp.bestr.	68.148	66.880	66.869	66.869	66.869	66.869
Totaal baten (excl. besch.res. i.v.m. kap.lst)	128.861	173.380	175.199	175.199	175.199	175.199

Lasten minus baten	1.256.446	1.178.566	1.274.183	1.274.183	1.256.023	1.256.023
Overige lasten						
Kapitaallasten	30.750	26.002	25.873	25.873	25.873	25.873
Apparaatskosten	354.818	328.189	340.652	340.652	340.652	340.652
	385.568	354.191	366.525	366.525	366.525	366.525
Saldo programma	1.642.014	1.532.757	1.640.708	1.640.708	1.622.548	1.622.548

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2023 ten opzichte van 2022 gaat alleen over de externe kosten, dus zonder apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze directe relatie hebben met kapitaallasten/afschrijvingen).

Sociale veiligheid

Geen significante afwijkingen.

Brandveiligheid, hulpverlening en rampenbestrijding

De productgroep heeft een nadelig saldo van € 81.031,- ten opzichte van 2022. Dit verschil wordt veroorzaakt door de geraamde bijdrage van € 30.000,- aan een medewerker rampenbestrijding die we samen met de gemeente Bergeijk willen aannemen en een hogere bijdrage (€ 56.439,-) aan de VRBZO cf. begroting 2023.

Beleidsdocumenten

- Regionaal Crisisplan
- Regionaal Risicoprofiel
- [Damocles beleid](#)
- Preventie-, en handhavingsplan alcohol
- Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant
- [Integraal Veiligheidsplan Basisteam De Kempen 2018-2022](#)
- Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid

6. Verkeer en vervoer

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Goede bereikbaarheid in balans met verkeersveiligheid en met zo min mogelijk overlast.”**

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidssterrein/subdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
Bereikbaarheid	Kwaliteitsniveau B wegnen uitgedrukt in de landelijke richtlijn CROW (nader toegelicht in de beleidsnotitie kwaliteitsplan wegen) (eigen indicator) Norm: Niveau B $\geq$ 6	2022: 4,9 2020: 5,4 2018: 5,7 2016: 5,8	*Uitvoeren van onderhoudsmaatregelen (op basis van tweejarige inspectie) om het gekozen kwaliteitsniveau B te handhaven;

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Uitvoering maatregelen Verkeersveiligheid

Een ongeval heeft meestal meerdere oorzaken en ontstaat door een samenloop van omstandigheden. De mens speelt daarbij de belangrijkste rol, maar ook een vervoermiddel met gebreken of de toestand van de weg kan (mede) oorzaak zijn van een ongeval. Met verschillende maatregelen maakt de gemeente het verkeer veiliger en proberen we het aantal verkeersdoden en ernstige verkeersgewonden te verminderen. Dit is een actie die continu om aandacht vraagt.

Dit willen we bereiken door diverse maatregelen op het gebied van:

- *Aanpak van verkeersonveilige situaties*
- *Gedrag weggebruiker*
- *Verkeerstellingen*
- *Regionale ontwikkelingen (Bereikbaarheidsagenda)*

Aanpak van verkeersonveilige situaties

Op basis van verkeersongevallen, verkeerstellingen, meldingen en overleggen met onder andere dorpsraden en politie, beoordelen we (nieuwe) verkeersonveilige situaties. We passen deze situaties aan waar mogelijk. In overleg met de scholen kijken we naar een veilige schoolomgeving en nemen we maatregelen. Dit zijn doorlopende acties, die we in 2023 voortzetten. Zo worden in 2023 verkeersmaatregelen genomen op de Berkvenseweg in Duizel. Verder gaan we door met het aanbrengen/aanpassen waar nodig van voetpaden, drempels/versmallingen, parkeergelegenheid en dergelijke.

Gedrag weggebruiker

De meeste ongevallen zijn het gevolg van menselijke fouten. Het is belangrijk dat de weggebruiker zich bewust is van zijn gedrag. Ook in 2023 nemen we maatregelen om dat gedrag te beïnvloeden. Maatregelen zijn het ondersteunen van scholen op het gebied van verkeersveiligheid, het ondersteunen van landelijke en provinciale campagnes, het ondersteunen van acties van Veilig Verkeer Nederland (VVN) en het plaatsen van digitale snelheidsdisplays, waarop de automobilist kan zien hoe hard hij rijdt.

Verkeerstellingen

Om inzicht in de ontwikkelingen van het verkeer te hebben, wil de gemeente structureel verkeerstellingen gaan uitvoeren. De tellingen gebruiken we bij de beoordeling van verkeerssituaties, snelheidscontroles, geluids- en luchtkwaliteitsonderzoeken en verkeersmodellen. Ook in 2023 voeren we, als onderdeel van het telprogramma, verkeerstellingen uit.

Regionale ontwikkelingen (Bereikbaarheidsagenda)

De wegen houden niet op bij de gemeentegrens. Ontwikkelingen buiten de gemeente kunnen van invloed zijn op het verkeer in onze gemeente. Het is belangrijk om te zorgen voor een goede afstemming met andere gemeenten in de regio. Daarom hebben we hier regelmatig overleg over. In 2016 is een plan gemaakt (bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant) met maatregelen die ervoor zorgen dat de regio Zuidoost-Brabant leefbaar én bereikbaar blijft. In 2023 werken we deze maatregelen verder uit. Deze maatregelen zijn onder andere:

- Voorbereiding snelle fietsverbinding de Kempen – Veldhoven;
- Studie naar kleinschalig vervoer in de Kempen met als doel de bereikbaarheid voor alle inwoners met het openbaar vervoer van de kleine kernen te verbeteren;
- Werkgeversaanpak bedrijventerreinen de Kempen, met als doel een duurzame verandering van het mobiliteitsgedrag van werknemers;
- Onderzoek naar een regionaal vervoersknooppunt (hub) aan de A67 als onderdeel van het mobiliteitssysteem. De regio Zuidoost Brabant staat voor een ongekeerde economische groei in haar geschiedenis. We staan aan de vooravond van een grote schaa sprong. Gezien de snelheid waarmee de groei in de regio gaat plaatsvinden, moet een versnelling georganiseerd worden in de publieke ruimte (onder andere woningbouw en ontwikkeling van het mobiliteitssysteem) en op de ontwikkeling van talent. De versnellingsopgave waar wij als regio voor staan vraagt om grote gezamenlijke investeringen en daarover willen we (de regio) afspraken maken met het Rijk. Het mobiliteitssysteem is een belangrijk onderdeel van de Brainport Nationale Actieagenda (BNA). De hubs zijn drager van het mobiliteitssysteem, ze zijn nodig om de bereikbaarheid op orde te houden, al op korte termijn.

Actualiseren parkeerbeleidsplan

Het huidige parkeerbeleidsplan dateert van 2014. Wij gaan deze in 2023 actualiseren.

Uitvoering beheerplan wegen

Uit de laatst uitgevoerde wegininspectie (2022) blijkt dat de gemiddelde kwaliteit van onze wegverhardingen is gezakt tot rapportcijfer 4,9. Dat is voorbij de ondergrens van het streefniveau B (5,5 tot 7,5). Wij hebben het nieuwe beheerplan wegen 2023 – 2027 geschreven, een onderhoudsstrategie gemaakt en een financieel groeimodel uitgewerkt. Deze bieden wij u binnenkort ter bespreking aan.

Uitvoering Beleidsplan Openbare Verlichting

De twee speerpunten uit het beleidsplan Openbare Verlichting 2014-2024 zijn uitgevoerd: het verwijderen van lichtmasten in het buitengebied en het ombouwen van de (oranje) SOX verlichting naar LED. Daarnaast wordt bij reguliere vervanging ingezet op het toepassen van LED verlichting. Wij streven naar verdere vermindering van het energiegebruik voor OV tot de 50% energiereductie in 2030 t.o.v. het jaar 2013. In 2022/2023 schrijven wij een nieuw beheerplan Openbare Verlichting.

Haalbaarheidsonderzoek geluidswal A67

Vanuit inwoners van de gemeente Eersel wordt geluidsoverlast ervaren van de A67. Een geluidswal of geluidsschermbouwerk zou hier uitkomst kunnen brengen. De gemeente is hierin evenwel geen bevoegd gezag. Rijkswaterstaat geeft aan dat de normen geen geluidswal rechtvaardigen. Ons college heeft laten onderzoeken of een combinatie van opwek van zonne-energie en geluidwering mogelijk is langs de A67. Op 31 mei 2022 heeft de gemeenteraad besloten om het voorgestelde scenario verder uit te werken en de kosten en baten gedetailleerd in kaart te brengen. In het beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030, is vastgelegd dat de opwekkingsopgave voor onze gemeente ten minste 0.055TWh bedraagt en dat deze ingevuld dient te worden met een energieopwekkende en geluidswerende voorziening langs de A67 en een zonneweide in het vastgestelde zoekgebied ten Noorden van Wintelre.

Doorlopende projecten in 2023

FCL	Omschrijving	Begr.	Voltooid	Toelichting
90557600	Verv. Verh. Duiselseweg/Knegselsedijk	2017	2022/25	Fase 1 Knegselsedijk in 2022 voltooid
90557902	Herinr. Knegselsedijk/Duiselseweg	2017	2022/25	Fase 1 Knegselsedijk in 2022 voltooid
90557903	Vrijliggend fietspad Duiselseweg	2017	2025	Fase 2 in relatie met fp. Buivensedreef
90557935	Voorbereiding fietspad Buivensedreef	2022	2024	realisatie 2025
90557700	Aanleg fietspad Stevert	2017	2023	Samenwerking met Bergeijk. Ontwerp klaar. Bestemmingsplan loopt. Grond-aankopen uitgezet.
90557919	Vrijliggend fietspad Urnenweg	2020	2023	Tracé loopt door in gemeente Bladel
90557901	Voorbereiding Carquefouplein	2019	2023	Extra voorbereiding ivm wateroverlast
90557927	Voorbereiding Carquefouplein	2022	2023	Carquefouplein/Gebr.Hoeksstraat
90557926	Voorbereiding looproute Markt/Hint	2021	2023	Uitvoering 2024

90557924	Vorbereiding SW1D 3 ^e fase, Kerkplein, fietspad F67 Eindhovenseweg,	2021	2023	Uitvoering 2024/2025.
90557937	Vorbereiding Willibrordusstraat	2022	2023	realisatie 2023/2024
90557941	Herinrichting Hazenstraat	2022	2023	realisatie vanaf Q2 2023
90557930	Vorbereiding rec. Schadewijkstraat	2022	2023	realisatie 2023/2024
90557936	Vorbereiding fietsviaduct Haagdoorn	2022	2024	realisatie vóór 2028
90557940	Wandelbruggetje "de Run"	2022	2024	(N69) bijdrage beekherstel Levende Run (Opdrachtgever WS de Dommel)
90557039	Uitkijkpunt "de Run"	2022	2024	
90557943	Vervangen brug Heike Vessem	2021	2023	Vertraging t.g.v. schaarste materialen

Algemeen: Het merendeel van projecten hebben een doorlooptijd van twee tot drie jaar. Daarom splitsen we projecten sinds de begroting 2022 in voorbereiding en uitvoering. Zo leggen we minder beslag op de financiële middelen voorkomen we te grote onderuitputting van de begroting en kunnen we de uitvoeringsbudgetten beter ramen.

Nieuwe projecten in 2023

Rehabilitatie Broekstraat (ged. Stokkelen – Voort/Heibloem)

Deze weg heeft flink geleden onder de boomwortels van de populieren langs de weg en het extra verkeer t.g.v. de verkeersomleidingen Diepveldenweg. Vandaar dat de verharding opgeknapt c.q. vervangen moet worden. De populieren zijn kaprijp en zullen geroid worden. Gelijktijdig gaan we (beperkt) 60 km/h maatregelen nemen. Het is van belang dat het landbouwverkeer hier niet onnodig wordt gehinderd; het is een landbouwweg. De voor de Kempen kenmerkende tweezijdige laanstructuur zullen we herstellen met andere, geschikte bomen. De Broekstraat ligt over zijn gehele lengte (Postelseweg - Stokkelen) in het zoekgebied "Eersel Zuid" voor woningbouwlocaties. Indien het in dit kader noodzakelijk c.q. gewenst is kan de reconstructie zonder te grote risico's voor de verkeersveiligheid één of twee jaar worden uitgesteld.

Rehabilitatie Lage Heide (ged. Stokkelen - Boevenheuvel)

Deze weg heeft flink geleden onder het vele (sluip)verkeer t.g.v. de verkeersomleidingen Diepveldenweg. Vandaar dat de verharding opgeknapt c.q. vervangen moet worden. Gelijktijdig zullen we (beperkt) 60 km/h maatregelen nemen. Het is van belang dat het landbouwverkeer hier niet onnodig wordt gehinderd; het is een landbouwweg.

Rode fietsstroken en verkeersremmende maatregelen Rouwven (Wintelre)

Fietsers hebben geen eigen plek op de Oirschotsedijk en Rouwven in Wintelre en de snelheid van het gemotoriseerd verkeer ligt hoger dan de toegestane maximum snelheid van 60 km/uur. Deze fietsverbinding is een belangrijke lokale verbinding als aanvulling op het regionale fietsnetwerk en wordt relatief veel gebruikt door recreatieve fietsers. In 2023 gaan we rode fietsstroken en (beperkt) verkeersremmende maatregelen aanbrengen op dit tracé. Het is van belang dat het landbouwverkeer hier niet onnodig wordt gehinderd.

Herinrichting Carquefouplein (Eersel, uitvoeringskrediet)

In 2021 is de voorbereiding gestart. Naast een gedateerde inrichting kent dit plein ook wateroverlast. De voorbereiding was afgelopen jaar dan ook primair gericht op het oplossen hiervan. We gaan de pleininrichting tevens gebruiken om de regenwateroverlast in de Gebroeders Hoeksstraat op te lossen. We doen dit via het Kerkpad. De naastgelegen Kerkstraat en Schadewijkstraat betrekken we ook in deze oplossing. Het uitgangspunt van de herinrichting is het beeldkwaliteitsplan van Eersel. Uitvoering vanaf oktober 2023.

Herinrichting Kerkstraat gedeelte Carquefouplein – Hoolstraat (Eersel, uitvoeringskrediet)

Dit gedeelte van de Kerkstraat maakt feitelijk deel uit van de centrumring Eersel. De huidige klinkerbestrating voldoet niet meer. We gaan de weg asfalteren en rode fietsstroken aanleggen. Gelijktijdig leggen we infiltratieriolen aan die tevens het regenwater van het Carquefouplein moeten bergen en afvoeren; richting paardenweide=> Aelenstraat=>Hoolstraat=>Eersel-Zuid.

Reconstructie Schadewijkstraat (Eersel, uitvoeringskrediet)

De kwaliteit van de weg is in de jaren sterk verminderd. Nu de woningbouw van Kerkebogten en Hoogstraat is afgerond, gaan we de Schadewijkstraat herinrichten. De weg is een erftoegangsweg en moet dan ook geschikt zijn voor vrachtwagens en bussen. Kwalitatief kiezen we dan ook voor asfalt, aanleg fietspaden en een nieuwe laanstructuur met bomen (klimaat/hittestress). Het herprofilen van de kruising met de Bergeijksedijk en de Willibrordusstraat zit ook in het project. De rijbaan gaan we gebruiken voor afvoer van overtollig regenwater bij extreme buien in oostelijke richting.

Vorbereiding rehabilitatie Kuilenhurk/Hoefseweg (Vessem)

Deze investering wordt toegelicht in programma 4

Herinrichting Willibrordusstraat (Wintelre, uitvoeringskrediet)

Het is de wens om de beeldkwaliteit van de Willibrordusstraat in Wintelre te verbeteren. In 2022 zijn we gestart met de voorbereiding van dit project. Het doel is om de kwaliteit van de bestrating te verbeteren en deze historische verbindingsweg in te richten volgens het beeldkwaliteitsplan. De kwaliteitsverbetering richt zich met name op gebruik van gebakken straatstenen en herstel van de historische laanstructuur. Ook willen we waterhinder op deze erftoegangsweg verminderen.

Vorbereiding fietsverbinding F67 de Kempenroute (Duizel-Eersel-Steensel)

Eind 2021 is regionaal de intentieovereenkomst getekend voor de aanleg van de F67 Kempenroute. Dit is de snelfietsroute tussen Reusel en Eindhoven. Deze loopt over een lengte van 8 km dwars door de gemeente Eersel. In 2022 zal er duidelijkheid zijn over de 75% provinciale en regionale cofinanciering voor dit project. Met het voorbereidingskrediet kunnen we in 2023 een procesmanager en projectleider inhuren om de deelprojecten te definiëren, voorontwerp en calculatie maken. Deze personele inzet voor 2023 hebben we in principe al vastgelegd. Dit afhankelijk van het besluit hierover van de gemeenteraad.

Aanleg/reconstructie fietspad Domineespad (Duizel)

De afgelopen jaren is gebleken dat op de route Duizel-Hoogeloon een kwalitatief beter vrijliggend fietspad nodig is. Zowel in Eersel als in Bladel is dit inmiddels maatschappelijk actueel. Eersel heeft nu de eerste stap gezet door het fietspad voor uitvoering in deze begroting 2023 op te nemen. Dit is ambitieus, maar als het meezit zou dit medio 2023/2024 kunnen lukken. De gemeente Bladel heeft in juli 2022 de verkeersvisie vastgesteld. In september gaat het college van Bladel projecten prioriteren. Ambtelijk hebben wij voorgesteld om nog in 2022 een gezamenlijke tracéstudie af te ronden. Dit om te zorgen dat het fietspad noch in Eersel noch in Bladel de rijbaan hoeft te kruisen. Onze hoop en verwachting is dat het tracé aan de oostzijde van de weg komt te liggen. Hier hebben wij nog flink wat grondeigendom liggen. De planologische procedure en (beperkte) grondaankopen kunnen dan in de eerste helft van 2023 doorlopen zijn. Parallel kan dan ook de technische voorbereiding worden gedaan, zodat de aanleg van het fietspad tussen Donk en de Weege vanaf Q4 2023 kan starten.

Vorbereiding Herinrichting Den Heuvel (Knegsel)

Deze investering wordt toegelicht in programma 4

Aanleg geluidswal Oeienbosch

Deze investering wordt toegelicht in programma 4

Aanpassing parkeerplaatsen en groen Duizelseweg Eersel

De Duizelseweg ter hoogte van de huisnummer 15 t/m 19 betreft een doodlopende weg. Er is een er rommelig beeld door slecht onderhouden berm en gebruik van boomstammen als parkeerafscheiding. Door de voorgenomen bouw van het zwembad op IT Eersel-West zal de weg ook functie krijgen voor fietsverkeer naar het zwembad. Verbetering van de verkeerskundige indeling van dit weggetje is gewenst.

Evenemententerrein/Gildeterrein achter de Markt

Om het terrein geschikt te maken voor gebruik van evenementen onder alle weersomstandigheden willen we het hele terrein voorzien van een kunstgras met een natuurlijk gras, zodat er een mooie groene uitstraling behouden blijft.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bereikbaarheid;
2. Verkeersveiligheid.

Investerings	Investeringsprogramma uitvoeringsjaar 2023	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Vervangen verharding Broekstraat	450.000	450.000	0
Vervangen verharding/reconstructie Schadewijkstraat	1.346.000	1.346.000	0
rehabilitatie Lage Heide (ged. Stokkelen - Boevenheuvel)	360.000	360.000	0

reconstructie Kerkstraat (Carguefouplein-Hoolstraat) WEGEN	240.000	240.000	0
Herinrichting Carquefouplein WEGEN	704.000	704.000	0
Verkeersveiligheidsplan	45.000	0	45.000
Vervangen verharding Willibrordusstraat, Wintelre	566.000	566.000	0
Rode fietsstroken Rouwven	575.000	177.000	398.000
Fietsverbinding F67 - De Kempenroute	50.000	0	50.000
Evenemententerrein/Gildeterrein achter de Markt	165.000	0	165.000
Fietsvoorziening Domineespad Duizel	990.000	0	990.000
Aanpassing parkeerplaatsen en groen Duizelseweg Eersel	145.000	0	145.000
Totaal investeringen	5.636.000	3.843.000	1.793.000

Exploitatie

Programma: Verkeer en vervoer						
Productgroep	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 - 2026			
			2023	2024	2025	2026
LASTEN						
Bereikbaarheid	1.975.987	1.642.438	1.704.643	1.739.643	1.774.643	1.809.643
Verkeersveiligheid	1.405.859	449.618	523.835	513.835	532.835	523.835
Totaal lasten (excl. kap.lst. & app.kst.)	3.381.846	2.092.056	2.228.478	2.253.478	2.307.478	2.333.478
BATEN						
Bereikbaarheid	243.469	65.500	68.321	68.321	68.321	68.321
Verkeersveiligheid	1.026.532	33.500	41.000	41.000	41.000	41.000
Totaal baten (excl. besch.res. i.v.m. kap.lst)	1.270.001	99.000	109.321	109.321	109.321	109.321
Lasten minus baten	2.111.845	1.993.056	2.119.157	2.144.157	2.198.157	2.224.157
Overige lasten						
Kapitaallasten	442.082	942.389	637.941	637.941	637.941	637.941
Apparaatskosten	814.446	1.087.401	1.132.834	1.132.834	1.132.834	1.132.834
	1.256.528	2.029.790	1.770.775	1.770.775	1.770.775	1.770.775
Overige baten						
Beschikking res ivm kaplst	307.726	528.528	160.528	160.528	160.528	160.528
	307.726	528.528	160.528	160.528	160.528	160.528
Saldo programma	3.060.647	3.494.318	3.729.404	3.754.404	3.808.404	3.834.404

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2023 ten opzichte van 2022 gaat alleen over de externe kosten, dus zonder apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze directe relatie hebben met kapitaallasten/afschrijvingen).

Bereikbaarheid

Deze productgroep heeft een nadelig saldo van € 59.384,-- ten opzichte van de begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door een indexatie van de storting (€ 16.487,--) in de voorziening planmatig onderhoud wegen. Verder stijgt de storting in de bestemmingsreserve rehabilitatie wegen met € 35.000,-- conform huidige methodiek.

Verkeersveiligheid

Deze productgroep heeft een nadelig saldo van € 66.717,-- ten opzichte van de begroting

2022. Dit wordt veroorzaakt doordat er een structureel budget van € 50.000,-- voor verkeersveiligheid is opgenomen in de begroting conform het format in de voorjaarsnota 2023-2026. Ook wordt er in 2023 een sneeuwpluog voor € 10.000,-- vervangen voor de gladheidsbestrijding.

Beleidsdocumenten

- Beheerplan wegen (raad 22 september 2020)
- [Verkeersvisie 2030 Gemeente Eersel](#)
- [Beleidsplan Openbare Verlichting 2014-2024](#)
- Bereikbaarheidsagenda
- Mobiliteitsstrategie De Kempen

7. Cultuur, sport en recreatie

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Mogelijkheden creëren om inwoners mee te laten doen aan en te kunnen laten genieten van sport, cultuur en recreatie.”**

*Recreatie komt ook terug in programma 8 ‘Economische structuur’ (toerisme).

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidssterrein/subdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
Sport	Percentage niet sporters	2020 Eersel: 46,2% Gemeenten <25.000 inwoners: 50,5%	*Inzet combinatiefunctionarissen voor basisscholen en Zeer Moeilijk Lerende Kinderen (ZMLK) school; *Inzet buurtsportcoaches voor ouderen, ouders en jonge kinderen, 30-plussers en 50-plussers en mensen met een beperking; *Ondersteuning verenigingen door sportcoördinator. *Deelname aan Uniek Sporten Uniek Sporten Brabant biedt gratis ondersteuning aan Brabanders met een beperking of chronisch ziekte bij het vinden van een passende sport. *Pilot opzetten van een sportvereniging voor chronisch zieken. *Uitvoering geven aan het regionaal Kempisch Sport- en Bewegakkoord.
	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners		
	Het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over sportvoorzieningen (burgerpeiling waarstaatjegemeente)	2020 Eersel: 76% Gemeenten <25.000 inwoners: 77% 2018 Eersel: 76% Nederland: 74%	*In stand houden voldoende toekomstbestendige sportvoorzieningen. *Sportbeoefening voor iedereen mogelijk (blijven) maken; *Open staan voor nieuwe sporten, maar kiezen van multifunctioneel gebruik van bestaande voorzieningen;
	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners		

			<p>*Uitvoeren toekomstbestendig accommodatiebeleid.</p> <p>* In 2023 vindt er een herijking / actualisatie van het accommodatiebeleid plaats.</p>
Cultuur en Cultuureducatie	<p>Tevredenheid van inwoners over het aanbod van culturele voorzieningen uitgedrukt in een rapportcijfer</p> <p>(burgerpeiling waarstaatjegemeente)</p> <p>Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners</p>	<p>2020 Eersel: 6,6</p> <p>2018 Eersel: 6,7</p> <p>Deze vraag is als maatwerkvraag toegevoegd aan de standaard vragenlijst Burgerpeiling. Derhalve is er geen cijfer beschikbaar van gemeenten < 25.000 inwoners</p>	<p>*Inzet combinatiefunctionarissen;</p> <p>*Cultuureducatie bieden we structureel aan alle leerlingen van 4 tot en met 18 jaar. Ieder kind komt minimaal een, en zo mogelijk twee keer, in aanraking met elke kunstdiscipline (theater, dans, muziek, beeldend, multimedia, literatuur en cultureel erfgoed);</p> <p>*Muziekschool, harmonieën en fanfare verzorgen muzieklessen op basisscholen;</p> <p>*We houden een basisbibliotheek in Eersel en een jeugdbibliotheekvoorziening in elke kern in stand;</p> <p>*Vier keer per jaar bieden we een naschools aanbod cultuur aan voor een periode van zes weken;</p> <p>*We ondersteunen instellingen op gebied van cultuur via een subsidieprogramma;</p> <p>*We ondersteunen ad hoc producties en manifestaties;</p> <p>*We ontwikkelen een kunstwandelaroute Het Groene Lint in samenwerking met de stichting.</p>

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Gebruik van gemeentelijke accommodaties aantrekkelijker maken

Zie hiervoor de tekst in programma 1.

Zwembad Eersel

Bij de behandeling van de voorjaarsnota 2021-2024 is het onderwerp 'toekomst maatschappelijk zwembad' aan de orde geweest. In het stuk staat een aantal richtinggevend keuzes waarop uw raad antwoord heeft gegeven. Naar aanleiding van deze keuzes is het vervolgtraject opgestart. In september 2022 wordt er definitief besloten over het nieuwe zwembad en nadien kan de uitwerking daarvan ter hand genomen

worden. De raming van de kosten in het zwembad zijn in het meerjaren investeringsprogramma aangepast ten opzichte van de voorjaarsnota 2023-2026 vanwege gestegen bouwkosten. Tot en met 2025 blijft het huidige zwembad in gebruik.

Opstellen beleid spelen, bewegen en ontmoeten.

Opstellen van nieuw beleid ter stimulering van spelen, ontmoeten en bewegen in de openbare ruimte in brede zin. De maatschappij verandert de laatste jaren in snel tempo. Vergrijzing, decentralisaties en de veranderende rol die de gemeente inneemt bij haar zorg voor bewegen, ontmoeten en spelen vraagt om integraal beleid wat hierbij aansluit. Het huidige speelbeleid van de gemeente Eersel is aan een herijking toe. Dit werd de afgelopen jaren onder meer duidelijk toen diverse initiatieven ingediend werden voor het aanleggen van nieuwe plekken voor spelen, bewegen en ontmoeten. Deze initiatieven sloten niet aan bij de uitgangspunten van het huidige beleid (welzijnskader en het accommodatiebeleid) en bleken daarmee niet haalbaar. Hierdoor zijn deze initiatieven niet verder opgepakt.

Kunstroute Het Groene Lint

De werkzaamheden met betrekking tot de vlechthekken ten behoeve van de "Kunstroute Het Groene Lint" zijn overgedragen aan "Stichting Kunstroute Het Groene Lint" die in november 2018 is opgericht. Naast de aanleg van het verbindende element 'Het Lint' in de vorm van vlechthekken worden langs de route op Eersels grondgebied autonome kunstwerken geplaatst door de gemeente. In 2021 zijn twee autonome kunstwerken geplaatst en in 2022 nog twee. In 2023 wordt een laatste autonoom kunstwerk geplaatst langs de route.

LandArt project om de kernen van Eersel te verbinden met Kunst

De LandArt-tentoonstelling is in 2021 gehouden bij het Groot en Klein Meer te Wintelre. In 2023 wordt een tweede LandArt-tentoonstelling georganiseerd. De exacte locatie wordt nog onderzocht.

Kempenmuseum de Acht Zaligheden

Op basis van het rapport "Uitwerking business case Kempenmuseum" van House of Leisure/Markteffect heeft de gemeenteraad in november 2020 besloten te kiezen voor de uitwerking van Ontwikkelrichting 1.4: Museum met Bezoekerscentrum op de huidige locatie. Deze richting is in 2021 uitgewerkt tot een concreet plan in de vorm van schetsontwerpen, begrotingen, visuals e.d.

De uitgewerkte plannen zijn opgenomen in het Bidbook "Innovatie door schaarste". Op 31 mei heeft de raad besloten in te stemmen met de plannen en hiervoor een krediet beschikbaar te stellen.

2022 is een overgangsjaar waarin de schetsplannen concreet worden uitgewerkt tot een uitvoeringsgereed ontwerp. 2023 is het jaar van planrealisatie. De verwachting is dat een deel van de uitvoering in 2024 plaatsvindt. Vanaf 2024 is gerekend met het vernieuwde museumconcept, de vernieuwde bebouwing en de nieuwe inrichting.

Update bestand cultuurhistorisch waardevolle panden

In 2023 gaan we verder het actualiseren van het erfgoedbeleid. Naast gemeentelijke monumenten, zijn er ook beschermde cultuurhistorische waardevolle panden in Eersel. Deze panden zijn beschermd via het bestemmingsplan. De lijst met cultuurhistorische waardevolle panden van de gemeente Eersel omvat circa 600 panden, zonder dat er een duidelijke redengevende omschrijving per pand is. In het meest gunstigste geval is er een beschrijving van één regel. Omdat de basis voor de aanwijzing van de betreffende panden zwak is, zijn er soms discussies met inwoners of ontwikkelaars waarom bepaalde panden zijn aangewezen en wat precies beschermd is. Daarnaast is deze lijst van deze behoudenswaardige panden geleidelijk tot stand is gekomen, waardoor overzicht van als ook samenhang tussen de aangewezen panden ontbreekt. Als laatste is er een lacune over de huidige stand van zaken. Sommige panden zijn ook aangetast door bouwwerkzaamheden en mogelijk niet meer waardevol, terwijl andere panden mogelijk extra bescherming behoeven.

Bij de actualisatie wordt er ook gekeken naar de bescherming van het erfgoed van de wederopbouwperiode (1940-1965) in de gemeente Eersel, wat een nieuw speerpunt van erfgoedbescherming van het Rijk is. De architectuur uit de periode 1940-1965 vertegenwoordigt een belangrijke ontwikkeling in de Nederlandse en ook Eerselse geschiedenis. Het is een periode van herstel van oorlogsschade en van schaarste, maar ook van optimisme en vernieuwing.

Door deze algehele update kan de gemeente bepalen of de huidige lijst nog aansluit bij het beoogde doel van de bescherming van waardevolle panden/ objecten in Eersel. Daarnaast wordt ook voorgesorteerd op de omgevingswet waarbij de panden in het nieuwe omgevingsplan moeten worden opgenomen. Goede beschrijvingen zijn hiervoor belangrijk.

Onderhoud sportvelden

Afgelopen jaar hebben we op een sportpark proefgedraaid met een robotmaaier. De resultaten hiervan waren goed en de kwaliteit van het gras was beduidend beter.

Doordat er continue gemaaid wordt ligt er ook geen los gras op het veld en is de grashoogte altijd hetzelfde. We breiden deze pilot uit naar 5 sportparken te weten Steensel, Vessem, Wintelre, Kneysel en Duizel.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Sport en recreatie;
2. Kunst en cultuur.

Investerings	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2023	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Nieuw zwembad Eersel *1)	9.976.000	7.800.000	2.176.000
Update bestand cultuurhistorisch waardevolle panden	30.000	30.000	0
Onderhoud sportvelden	152.000	27.000	125.000
Totaal investeringen	10.158.000	7.857.000	2.301.000

*1) Deze investering wordt op 27 september 2022 in uw raad besproken en mogelijk heeft uw raad dit krediet dan al beschikbaar gesteld.

Exploitatie

Programma: Cultuur, sport en recreatie						
Productgroep	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 - 2026			
			2023	2024	2025	2026
LASTEN						
Sport en recreatie	1.462.752	967.772	797.542	799.942	797.542	797.542
Kunst en cultuur	659.704	656.135	740.881	701.381	686.284	686.284
Totaal lasten (excl. kap.lst. & app.kst.)	2.122.456	1.623.907	1.538.423	1.501.323	1.483.826	1.483.826
BATEN						
Sport en recreatie	942.844	147.750	98.219	98.219	98.219	98.219
Kunst en cultuur	48.690	12.757	72.461	28.461	13.364	13.364
Totaal baten (excl. besch.res. i.v.m. kap.lst)	991.534	160.507	170.680	126.680	111.583	111.583
Lasten minus baten	1.130.922	1.463.400	1.367.743	1.374.643	1.372.243	1.372.243
Overige lasten						
Kapitaallasten	308.150	388.789	271.252	271.252	271.252	271.252
Apparaatskosten	193.121	213.768	222.953	222.953	222.953	222.953
	501.271	602.557	494.205	494.205	494.205	494.205
Overige baten						
Beschikking res ivm kaplst	26.418	108.000				
	26.418	108.000				
Saldo pro- gramma	1.605.775	1.957.957	1.861.948	1.868.848	1.866.448	1.866.448

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2023 ten opzichte van 2022 gaat alleen over de externe kosten, dus zonder apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze directe relatie hebben met kapitaallasten/afschrijvingen).

Sport en recreatie

Deze productgroep laat een positieve afwijking van € 120.699,--, zien ten opzichte van de begroting 2022. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een incidentele budgetoverheveling van coronamiddelen van 2021 naar 2022 zoals bij de vaststelling van de jaarstukken 2021 is besloten.

Kunst en cultuur

Deze productgroep laat een negatieve afwijking van € 25.042,--, zien ten opzichte van de begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door een toename van subsidies aan het Kempenmuseum (raadsvoorstel mei 2022), en de muziekschool en bibliotheek (indexatie).

Beleidsdocumenten

- [Toekomstbestendig accommodatiebeleid 2017-2020](#)
- [Implementatieplan Toekomstbestendig accommodatiebeleid 2017-2020](#)
- Welzijnskader 2017-2020 (verlengd voor de jaren 2021 en 2022)
- Werkplan kunstcommissie

8. Economische structuur

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Economische ontwikkeling gericht op een zo groot mogelijke welvaart”**.

*Werkgelegenheid komt ook terug in programma 0 ‘Sociale voorzieningen’.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidssterrein / subdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
Behoud van werkgelegenheid	Aantal banen per 1000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar (verplicht)	2021 Eersel: 665.5 (waarstaatjegemeente) Gemeenten < 25.000 inwoners: 557.7	*Uitvoering Kempische Industrie Agenda (KIA); *Scholingsprogramma's De Kempen; *Informatievoorziening aan ZZP'ers;
	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners		
	Funciemengingsindex (verhouding tussen banen en woningen, 0 = alleen wonen en 100 = alleen werken) (verplicht)	2021 Eersel: 53,3% (waarstaatjegemeente) Gemeenten < 25.000 inwoners: 48,7%	*Onderzoek naar grootschalige en MKB-kavels in de Kempen
	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners		
Goed vestigingsklimaat	Aantal bedrijfsvestigingen per 1000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar (verplicht)	2020 Eersel: 156,3 (waarstaatjegemeente) Nederland: 140,6	*Meer individueel contact met bedrijven door bedrijfsbezoeken; *Uitvoering Kempische en Eerselse Detailhandels-visie; *Zorg voor voldoende bedrijfsgrond; *Betrokkenheid bij Kempisch Bedrijvenpark; *Uitvoering Kempvisie Bedrijventerreinen.
	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners		
	Waardering vestigingsklimaat gemeente (rapportcijfers n.a.v.	2022 Eersel: 6,26 (ondernemerspeiling waarstaatjegemeente) Nederland: 6,30	*Afleggen bedrijfsbezoeken; *Optimaliseren digitale serviceverlening.

	ondernemerspeiling) (eigen indicator)	2021 Gemeenten < 25.000 inwoners: 6,68	*Ondernemers meer betrekken bij beleidsvorming.
	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Behoud van werkgelegenheid

Uitvoering Kempische Industrie Agenda (KIA) – Slimme Maakregio

Door het Huis van de Brabantse Kempen is in samenwerking met het Kempisch Ondernemers Platform (KOP) en de Kempengemeenten een Kempische Industrie Agenda (KIA) ontwikkeld. Dit is een economisch plan voor de Kempen. In samenwerking met de Kempengemeenten wordt hieraan uitvoering gegeven. Voorbeelden zijn het onderzoek naar de Kempische maakindustrie en de Ambitie Slimme Maakregio De Kempen. Vanwege de opheffing van het Huis van de Brabantse Kempen wordt door de Kempengemeenten bezien hoe de uitvoering van de KIA in samenwerking voor 2022 en 2023 doorgezet kan worden.

Scholingsprogramma's De Kempen

Het Kempisch Ondernemersplatform heeft drie scholingsprogramma's: Ondernemend Onderwijs de Kempen (OOK), Kies Kempische Bedrijven en het Leerportaal. Deze programma's zullen ook in 2023 financieel ondersteund worden.

Uitvoering Kempische en Eerselse Detailhandelsvisie

Zowel lokaal, in Kempenverband als in regionaal verband zijn detailhandelsvisies opgesteld. De Eerselse Detailhandelsvisie is voornamelijk de bestuurlijke leidraad voor nieuwe detailhandelsontwikkelingen. De Kempische Detailhandelsvisie is in 2020 geëvalueerd. De conclusie is dat deze visie geen aanpassing behoeft, maar dat nadrukkelijk aandacht moet worden besteed aan de uitvoering daarvan. Samenwerking met de andere Kempengemeenten is daarbij noodzakelijk. Als eerste van de aanbevelingen is de monitoring van (leegstaande) winkelpanden in 2021 uitgevoerd. In Eersel is nagenoeg geen winkelleegstand. Jaarlijks zal de winkelleegstand gemonitord worden. De Kempische Detailhandelsvisie wordt periodiek besproken binnen het Kempisch Retail Board, waarin ook de gemeente Eersel zitting heeft. In dit Kempisch Retailboard worden ook de acties voor 2023 besproken en afgestemd.

Informatievoorziening aan zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers)

Een groot deel van de Eerselse ondernemers bestaat uit ZZP'ers. Daarom besteden we aan deze groep aandacht op het gebied van voorlichting. Vanwege de coronacrisis heeft in 2020 en 2021 geen voorlichtingsbijeenkomst plaatsgevonden. In juni 2022 is wederom een voorlichtingsbijeenkomst gehouden. Dat zal in 2023 ook het geval zijn.

Kempische Bedrijventerreinvisie

Ondanks de coronacrisis is de belangstelling voor bedrijfsgrond onverminderd groot. Zowel lokaal al bij het Kempisch Bedrijvenpark. In de door STEC uitgevoerde herijking van de Kempische Bedrijventerreinvisie is voor Eersel geadviseerd om Meerheide III, 2^e fase snel in procedure te brengen. Dat is inmiddels gebeurd en afgerond. Op dit moment zijn geen uitgifbare bedrijfsgronden meer voorhanden. Ook de gronden op het KBP zijn inmiddels verkocht of in optie gegeven.

In 2022 is gestart met een Kempisch onderzoek naar grote (> 5.000 m²) en kleine bedrijfskavels lokaal (MKB-kavels). Dit zal in 2022 en 2023 uitmonden in verdere onderzoeken binnen de Kempen. De kosten per gemeente worden daarbij ingeschat op € 25.000,--.

De regio Zuidoost Brabant staat voor een ongekende economische groei in haar geschiedenis. We staan aan de vooravond van een grote schaa sprong. Gezien de snelheid waarmee de groei in de regio gaat plaatsvinden, moet een versnelling georganiseerd worden in de publieke ruimte (onder andere woningbouw, nieuwe bedrijventerreinen en ontwikkeling van het mobiliteitssysteem) en op de ontwikkeling van talent. De versnellingsopgave waar wij als regio voor staan vraagt om grote gezamenlijke investeringen en daarover willen we (de regio) afspraken maken met het Rijk. De zorg voor voldoende bedrijventerreinen is een belangrijk onderdeel van de Brainport Nationale Actieagenda (BNA).

Goed vestigingsklimaat

Uitgifte Meerheide III

Alle gronden op Meerheide zijn inmiddels uitgegeven. Er zijn geen uitgeefbare gronden meer voorhanden. Zoals hiervoor aangegeven is samen met de Kempengemeenten een onderzoek gestart naar mogelijkheden voor bedrijventerreinen voor grote (KBP) en kleine kavels (lokaal).

Bevorderen Vrijtijdseconomie

In 2022 is alles weer “normaal” open. Maar de vrijetijdseconomie staat nog steeds in de overlevingsstand en er zal voor meer weerbaarheid en veerkracht in de toekomst gezorgd moeten worden. Kortom we moeten ons aanbod blijven (!) inrichten op onze eigen inwoners én bezoekers van dichtbij. Daarom is het voor ons als overheid en onze destiniemetingorganisatie: VisitEersel, juist nu belangrijk te blijven werken aan het kwalitatief blijven ontwikkelen van onze gemeente en deze aantrekkelijk en leefbaar houden.

De maatschappelijke meerwaarde is minstens zo belangrijk: het draagt namelijk bij aan onze kwaliteit van leven, de sociale cohesie, de publieke voorzieningen, de aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimten, het kunnen ontmoeten, het aangenaam besteden van vrije tijd en gevoel van ‘trots’. Zeker ook gezien de (gunstige) positie ten opzichte van, relatie met en ontwikkelingen in de Brainportregio. Een schaa sprong van 800.000 potentiële bezoekers naar een miljoen(!) vraagt om investeringen op het gebied van wonen, werken en recreëren. Dit gaan we doen door:

Continuering van de VisitEersel manager:

Om verder te bouwen aan onze kwalitatieve ontwikkeling, aantrekkelijkheid en leefbaarheid van onze gemeente is deze professionele kracht zeer gewenst. O.a. voor de Eersel bijdrage aan het nieuwe project Eindhoven BackYard, online(nieuwe website) en offline marketing lokaal en Kempen breed optimaliseren, mede ontwikkelen van een nieuwe Product Markt Combinatie: het Boerenleven, het ontwikkelen van audio wandelroutes in onze gemeente, het versterken van het lokale netwerk met diverse ondernemersgroepen.

Optimaliseren routestructuren:

De basis is op orde. Vanuit Vessem is er de wens een extra Mountainbike lus te realiseren. Na een succesvolle pilot in Eersel van een toegankelijk ommetje is de wens ontstaan om één toegankelijk ommetje per kern te realiseren. Daarnaast lopen er ontwikkelingen bij de Levende Beerze en de Run waarvoor aanpassingen in het bestaande netwerk nodig zijn. Voor het toevoegen van extra beleving op de Markt, passend in het kader van de storytelling van de Gloeiige: het verhaal van de vervloekte landheer van Eersel, zal hier de waterpomp geactiveerd worden.

Projecten vrijetijdseconomie

Opvolging geven aan het uitvoeringsprogramma VTE de Brabantse Kempen met een vervolg in een UVP 2.0 te weten 2022-2026. Er lopen met de Kempengemeenten gezamenlijk projecten: Verbinden – Verleiden – Verrassen- Verdiepen.

Concreet wordt voor 2023 krediet beschikbaar gesteld voor continueren visitEersel manager, Eindhoven backyard, Waterpomp Markt, Uitbreiding en aanpassing van het wandelknooppuntennetwerk, ontwikkelen van audio wandelroutes door onze gemeente, realiseren van extra Mountainbike lus in Vessem, PMC 2 het Boerenleven en toegankelijk ommetje per kern. Voor de ommetjes per kern stelt het college een aanvulling van het krediet met € 35.000,- voor. Totaal komt dan € 60.000,- beschikbaar voor ommetjes in 6 kernen.

Ongeregistreerd grondgebruik

De gemeente bezit veel gronden die versnipperd door de gehele gemeente liggen, hierdoor ontbreekt een volledig inzicht op het aantal locaties / gevallen van ongeregistreerd grondgebruik. Voor het in beeld brengen van het ongeregistreerde grondgebruik en het formuleren van kaders wordt een project opgestart in 2023 (vanwege drukte is dit project in 2022 niet opgepakt).

Innovatie

Om innovatieve initiatieven vanuit het ecosysteem te stimuleren en innovatie in gemeentelijke processen meer te verankeren in gemeentelijke projecten en processen, wordt een innovatieagenda verkend. Hierbij willen we nagaan wat de randvoorwaarden zijn van een innovatief klimaat in gemeente Eersel en hoe de gemeentelijke organisatie innovatie kan aanjagen. Hierbij wordt een integrale analyse gemaakt van de gemeentelijke programma's projecten en processen. De veranderende gemeentelijke taken en ontwikkelingen met betrekking tot onder meer de WMO (sociaal), de nieuwe Omgevingswet (ruimte, burgerparticipatie) en de Wet open overheid (dienstverlening richting burgers) bieden namelijk handelingsperspectief om binnen de beleidsvelden met innovatie aan de slag te gaan. Om nieuwe initiatieven, die passen binnen de beleidsdoelstellingen, op te kunnen starten is een krediet van € 75.000,-- opgenomen in de begroting voor 2023. Hiermee wordt tevens eventuele inhuur van projectleiding bekostigd, communicatie en de abonnementskosten voor verbindingen, dashboards en software.

5G Plan

In juli 2021 is het Plan 5G uitrol Eersel vastgesteld door de gemeenteraad. Hiermee bereidt gemeente Eersel zich voor op komst van 5G. Met dit plan wil gemeente Eersel de nieuwe generatie van het netwerk voor mobiele communicatie passend en waar mogelijk versneld faciliteren. Hiermee zorgen we voor passende ruimtelijke inbedding van het nieuwe netwerk en krijgen we de economische kansen van 5G in beeld, evenals de mogelijke bezwaren of zorgen in de samenleving voor de vermeende effecten van straling. De uitvoering van het 5G Plan loopt van medio 2021 tot medio 2023. De activiteiten zijn gericht op het (1) nagaan welke impact de komst van 5G heeft op de openbare ruimte, (2) welke kansen 5G innovaties kunnen bieden voor economische ontwikkelingen en (3) hoe de stralingslimieten van 5G nauwlettend in de gaten gehouden kunnen worden. Daarnaast (4) bouwen we kennis op over het onderwerp, om transparant en onderbouwd te kunnen communiceren richting onze inwoners. In 2023 richt het plan van aanpak zich op het faciliteren van een innovatieproject t.b.v. de relatie tussen zorg en 5G en interne & externe communicatie over 5G.

Rural Data Center de Kempen / data-analyse

Het Rural Data Center (RDC) heeft gezorgd voor de implementatie van meer datagestuurde werken in onder andere de gemeente Eersel. Vanuit onze gemeente groeit de wens naar steeds meer gegevens en informatie voor beleid en projecten. Het koppelen en analyseren van die gegevens heeft toegevoegde waarde voor de kwaliteit van beleid en de uitvoering van projecten. Naast die 'nieuwe' informatie is er de behoefte om statistische onderzoeken, zoals de burgerpeiling, in eigen beheer te gaan uitvoeren en vragen ook projecten zoals het lokale meetnet om kennis en expertise over data-analyse. Met de buurgemeenten wordt gesproken over een vorm waarin het RDC/ data-analyse een meer structurele voortgang kan krijgen. Een mogelijk voorstel voor een krediet/ structureel budget wordt indien van toepassing opgenomen in de tweede bestuursrapportage 2022 in december 2022.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bevorderen economische bedrijvigheid;
2. Privaatrechtelijke eigendommen
3. Toerisme en recreatie

Investerings	Investerings-programma uitvoeringsjaar 2023	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Projecten Vrijtijdseconomie	216.000	216.000	0
Innovatie	75.000	75.000	0
Totaal investeringen	291.000	291.000	0

Exploitatie

Programma: Economische structuur						
Productgroep	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 - 2026			
			2023	2024	2025	2026
LASTEN						
Bevord. econ. bedrijvigheid	155.327	94.810	97.947	97.947	97.947	97.947
Privaatrecht. eigendommen	1.567.318	396.480	168.109	168.109	168.109	168.109
Toerisme en recreatie	139.045	163.691	196.625	196.625	196.625	196.625
Totaal lasten (excl. kap.lst. & app.kst.)	1.861.690	654.981	462.681	462.681	462.681	462.681
BATEN						
Bevord. econ. bedrijvigheid	54.171	271	238	238	238	238
Privaatrecht. eigendommen	2.130.038	633.637	462.836	462.836	462.836	462.836
Toerisme en recreatie	21.467					
Totaal baten (excl. besch.res. i.v.m. kap.lst)	2.205.676	633.908	463.074	463.074	463.074	463.074
Lasten minus baten	-343.986	21.073	-393	-393	-393	-393
Overige lasten						
Kapitaallasten	348.032	508.498	34.439	34.439	34.439	34.439
Apparaatskosten	207.414	207.679	220.053	220.053	220.053	220.053
	555.446	716.177	254.492	254.492	254.492	254.492
Overige baten						
Beschikking res ivm kaplst	314.513	473.975				
	314.513	473.975				
Saldo programma	-103.053	263.275	254.099	254.099	254.099	254.099

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2023 ten opzichte van 2022 gaat alleen over de externe kosten, dus zonder apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze directe relatie hebben met kapitaallasten/afschrijvingen).

Bevorderen economische bedrijvigheid

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Privaatrechtelijke eigendommen

Deze productgroep laat een positieve afwijking van € 57.570,-- zien ten opzichte van de begroting 2022. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een toename van de huuropbrengsten van het gemeentelijk onroerend goed (Markt 29). Ook is er in 2022 een incidenteel budget groot € 17.500,-- verstrekt voor stimulering gebruik niet-chemische alternatieven voor onkruidbestrijding.

Toerisme en recreatie

Deze productgroep laat een negatieve afwijking van € 32.934,-- zien ten opzichte van de begroting 2022. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat er conform format voorjaarsnota 2023-2026 een structureel budget van € 30.750,-- voor vrijetijdseconomie is opgenomen in de begroting 2023-2026.

Beleidsdocumenten

- Kempensie en Uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie de Brabantse Kempen 2022-2026
- [Masterplan Vrijetijdseconomie 2014-2030](#)
- [Toetsingskader dag- en verblijfsrecreatie De Kempen](#)
- Kempische Detailhandelsvisie
- Regionale Detailhandelsvisie MRE
- [Eerselse Detailhandelsvisie](#)
- [Kempensie Bedrijventerreinen](#)
- Uitvoeringsprogramma Kempensie Bedrijventerreinen
- Kempische Industrie Agenda
- [Nota grondbeleid](#)

9. Bestuur en organisatie

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Invulling geven aan een 21^e-eeuwse cultuur waarin we als gemeente ruimte geven aan de netwerksamenleving. Samen met partners stimuleert gemeente Eersel een duurzame, dynamische en innovatieve cultuur waarin initiatieven uit de kernen en uit de regio leidend zijn, met als doel betere dienstverlening.”**

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Samenwerking Kempengemeenten, strategische agenda

In 2022 heeft u het document 'Richting door de raden' vastgesteld om samen op te trekken met de Kempengemeenten in de Strategische Kempenagenda. Tweede helft van 2022 heeft u een eerste Kempencongres gehad. Het doel van de samenwerking is om gezamenlijk te bouwen aan inhoud en proces. Waar gewenst vindt er gezamenlijke beeld- en oordeelsvorming plaats. Dit draagt bij aan beter geïnformeerde besluitvorming in de individuele raden en een sterkere positie van de Kempen in de regio. Doelstelling is, zoals reeds eerder benoemd, klein te beginnen met de Kempencongressen. Maar ook wordt gestreefd naar congressen die de ruimte geven om te inspireren en te verdiepen op specifieke thema's die juist voor de gezamenlijke Kempengemeenten van belang zijn. Daarmee worden congressen beoogd die zowel qua vorm als qua inhoud aantrekkelijk zijn voor de deelnemers.

Opnieuw verbinden

Begin 2021 is de gemeenteraad geïnformeerd over de haalbaarheidsonderzoeken en planning in het kader van “Opnieuw verbinden”. Het jaar 2022 zal gericht zijn op de implementatie en realisatie van de plannen en de formele besluitvorming waarmee de plannen van 2021 worden geëffectueerd. De plannen dienen te zijn gerealiseerd voor 1 januari 2023.

Vanaf 2023 ontstaan er een aantal nieuwe samenwerkingsvormen naar aanleiding van Opnieuw Verbinden van de GRSK:

- Vanaf 2023 is de GRSK opnieuw verbonden als beleidsarme bedrijfsvoeringsorganisatie met een andere bestuursvorm en wordt samen gewerkt met 5 gemeenten op het gebied van SSC (Shared Service Center), MD (Maatschappelijke Dienstverlening), VTH op het gebied van vergunningverlening en handhaving met 3 gemeenten (Oirschot, Reusel-de Mierden en Eersel) zonder beleid en juridisch;
- Vanaf 2023 heeft de gemeente Eersel een informele samenwerking op het gebied van P&O met de gemeente Reusel-de Mierden;
- Vanaf 2023 heeft de gemeente Eersel een informele samenwerking op het gebied van beleid en juridische zaken, milieu en afval. Het betreft de partners de gemeente Reusel-de Mierden voor afval, milieu en juridische zaken en Oirschot voor wat betreft milieu en afval.

Organisatievisie / uitbreiding formatie

Een zelfstandige gemeente vraagt ook om een sterke eigen organisatie om alle wensen van de bevolking en de dienstverlening waar te maken. Er moet een evenwicht zijn in de ambities, (externe) ontwikkelingen en de daarbij horende capaciteit. De organisatievisie geeft richting aan de structuur, cultuur en ontwikkeling van de organisatie. De gemeente Eersel heeft een gemeentelijke bezetting in fte's per 1.000 inwoners van 4,7 (rapport A&O fonds). Vergelijkbare gemeenten tot 20.000 hebben gemiddeld een bezetting van 6,6 fte's per 1.000 inwoners en alle gemeenten in totaal hebben gemiddeld een bezetting van 8,9 fte's per 1.000 inwoners. De gemeente Eersel is in 2022 gegroeid naar meer dan 20.000 inwoners, die groei zet zich de komende jaren door. De organisatie zal in lijn met deze groei mee moeten groeien om het met inwoneraantal meegroeierende aantal werkzaamheden te kunnen blijven beheersen. Om op dit moment de kwaliteit te kunnen borgen en het bovengenoemde *Opnieuw verbinden* in de huidige organisatie te kunnen verwerken is in 2023 een inhaalslag nodig. Die is enerzijds afhankelijk van een vergroting van het aantal fte's en anderzijds van voldoende geschikte kandidaten uit de overspannen arbeidsmarkt.

Uitvoering coalitieakkoord

In het coalitieakkoord worden diverse doelstellingen benoemd waar geen concrete budgetten/kredieten voor zijn. Denk hierbij aan genoemde onderwerpen op gebied Welzijn en Gezondheid, onderzoek haalbaarheid samenbrengen beoogde nieuwe zwembad en/of Rythovius College en/of het gemeentehuis en/of de Muzenval in één gebouw aan de rand van Eersel, initiatieven burgerparticipatie, projectleiding voor diverse zaken, etc. Bij het raadsvoorstel in september 2022 komen we hier concreet op terug.

Dienstverlening

De primaire taak van gemeenten is dienstverlening. Ontwikkelingen zoals de participatiesamenleving, digitalisering, netwerksamenleving en datagedreven werken zijn van invloed op onze dienstverlening.

De gemeente wil ruimhartig ruimte geven aan initiatieven en kansen van inwoners. Laagdrempelig en servicegericht.

Bij onze visie op dienstverlening "De mens centraal" horen 3 belangrijke uitgangspunten en resultaten:

1. We verplaatsen ons in de belevingswereld van onze inwoners;
2. We communiceren duidelijk en eenvoudig;
3. We werken intern en extern samen in het belang van onze inwoners.

Samen met inwoners werken we aan de ontwikkeling van de gemeente als een aantrekkelijke en veilige woongemeente. Inwoners leveren waardevolle input over de leefbaarheid en openbare ruimte op het gebied van afval, verkeer en veiligheid in de vorm van meldingen openbare ruimte. We blijven onze dienstverlening op het gebied van meldingen openbare ruimte verbeteren.

Wat mag het kosten?

Investerings	Investerings-programma uitvoeringsjaar 2023	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Uitvoering coalitieakkoord *1)	250.000	250.000	0
Totaal investeringen	250.000	250.000	0

*1) Deze investering wordt op 27 september 2022 in uw raad besproken en mogelijk heeft uw raad dit krediet dan al beschikbaar gesteld.

Exploitatie

Programma: Bestuur en organisatie						
Productgroep	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 - 2026			
			2023	2024	2025	2026
LASTEN						
Bestuursorganen	1.130.923	1.167.199	1.167.071	1.170.571	1.166.571	1.204.071
Maatschappelijke registratie	117.446	83.288	101.761	144.780	145.808	145.197
Totaal lasten (excl. kap.lst. & app.kst.)	1.248.369	1.250.487	1.268.832	1.315.351	1.312.379	1.349.268
BATEN						
Bestuursorganen	17.545					
Maatschappelijke registratie	242.449	181.445	228.672	299.356	303.765	301.145
Totaal baten (excl. besch.res. i.v.m. kap.lst)	259.994	181.445	228.672	299.356	303.765	301.145
Lasten minus baten	988.375	1.069.042	1.040.160	1.015.995	1.008.614	1.048.123
Overige lasten						
Kapitaallasten	2.059	17.000				
Apparaatskosten	454.476	516.914	541.191	541.191	541.191	541.191
	456.535	533.914	541.191	541.191	541.191	541.191
Overige baten						
Beschikking res ivm kaplst	2.059	17.000				
	2.059	17.000	0	0	0	0
Saldo programma	1.442.851	1.585.956	1.581.351	1.557.186	1.549.805	1.589.314

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2023 ten opzichte van 2022 gaat alleen over de externe kosten, dus zonder apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze directe relatie hebben met kapitaallasten/afschrijvingen).

Bestuursorganen

Binnen deze productgroep zijn per saldo geen significante afwijkingen.

Maatschappelijke registratie

Deze productgroep laat een positieve afwijking zien van € 28.754,-- zien ten opzichte van de begroting 2022. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een stijging in de opbrengsten van leges voor reisdocumenten ten opzichte van 2022. Hierin zitten over de jaren gezien bepaalde patronen omdat de geldigheid van reisdocumenten in het verleden is gewijzigd qua termijn.

Beleidsdocumenten

- Organisatievisie
- Dienstverleningsvisie "De mens centraal"
- [Toekomstvisie 2030](#)

10. Algemene baten en lasten

Het programma algemene baten en lasten is een specifiek programma dat geen maatschappelijk effect beoogt, maar de algemene dekkingsmiddelen en de stelposten. De algemene dekkingsmiddelen zijn met name de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, de gemeentelijke belastingen en de deelnemingen. Daarnaast zijn de stelposten voor onvoorziene uitgaven en lasten van het investeringsprogramma 2023-2026 opgenomen.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroep:

1. Algemene dekkingsmiddelen;

Exploitatie

Programma: Algemene baten en lasten						
Productgroep	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 - 2025			
			2023	2024	2025	2026
LASTEN						
Algemene dekkingsmidde- len	17.129.288	6.477.164	2.574.909	2.627.985	2.928.021	1.812.080
Totaal lasten (excl. kap.lst. & app.kst.)	17.129.288	6.477.164	2.574.909	2.627.985	2.928.021	1.812.080
BATEN						
Algemene dekkingsmidde- len	49.033.483	41.342.261	37.731.915	37.646.925	37.780.607	36.726.926
Totaal baten (excl. besch.res. i.v.m. kap.lst)	49.033.483	41.342.261	37.731.915	37.646.925	37.780.607	36.726.926
Lasten minus baten	-31.904.195	-34.865.097	-35.157.006	-35.018.940	-34.852.586	-34.914.846
Overige lasten						
Kapitaallasten	58.634	4.047	4.047	4.047	4.047	4.047
Apparaatskosten	214.056	213.013	232.535	232.535	232.535	232.535
	272.690	217.060	236.582	236.582	236.582	236.582
Overige baten						
Beschikking res ivm kaplst	577.658	813.265	799.213	799.213	799.213	799.213
	577.658	813.265	799.213	799.213	799.213	799.213
Saldo programma	-32.209.163	-35.461.302	-35.719.637	-35.581.571	-35.415.217	-35.477.477

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2023 ten opzichte van 2022 gaat alleen over de externe kosten, dus zonder apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze directe relatie hebben met kapitaallasten/afschrijvingen).

Algemene dekkingsmiddelen

Per saldo is binnen deze productgroep sprake van voordelig effect van 2023 ten opzichte van 2022 van € 291.909,--.

Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende afwijkingen:

- Hogere opbrengst onroerendzaakbelasting 2023 (€ 40.000,--) in verband met areaaluitbreiding.
- De algemene uitkering vanaf 2023 is geraamd op basis van de meicirculaire 2022 waarover uw raad in juni middels een raadsinformatiebrief is geïnformeerd. Er is een hogere algemene uitkering 2023 ten opzichte van de geraamde algemene uitkering 2022 (afgerond € 2.235.354,--). Hierbij wordt opgemerkt dat de uitkering over 2022 nog is geraamd op basis van de decembercirculaire 2021 zoals gemeld in de 1^e bestuursrapportage 2022.
- Geraamde dividenduitkering BNG is voor 2023 € 55.000,-- lager geraamd dan in 2022, doordat vooralsnog voor dit bedrag de uitkering als incidenteel is geraamd conform hetgeen in de 1^e bestuursrapportage 2022 is gemeld.

- Het geraamde begrotingssaldo over 2022 inclusief bijstellingen tot en met juli 2022 bedraagt positief € 165.327,--. Het positief geraamde begrotingssaldo over 2023 bedraagt € 1.223.163,--. Het verschil bedraagt € 1.057.836,--.
- Op de totale stelposten (inclusief “onvoorzien”) is per saldo sprake van een nadelige afwijking van afgerond € 823.000,-- ten opzichte van de begroting 2022 (zie ook het onderdeel stelposten bij het hoofdstuk “Algemene dekkingsmiddelen en stelposten”).

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

• Kapitaallasten MIP 2023	€	180.000,--
• Stelpost GRSK	€	50.000,--
• Stelpost wijkteams	€	32.000,--
• Stelpost corona 2022	€	-285.000,--
• Stelpost wet open overheid	€	16.000,--
• Stelpost extra capaciteit BOA's	€	32.000,--
• Stelpost indexering als gevolg van inflatie	€	500.000,--
• Stelpost capaciteitsuitbreiding conform VJN 2023-2026	€	308.000,--
• Overige kleine stelposten	€	<u>-10.000,--</u>
	€	823.000,--

- In 2022 is er (conform raadsbesluiten) per saldo een beschikking over de algemene reserve geraamd (exclusief beschikking ter dekking van kapitaallasten) van totaal afgerond € 59.000,-- en in 2023 niet, hetgeen een nadeel is van € 59.000,--.

11. Overhead

Om de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie, schrijft het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorschriften voor, dat in de begroting een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. Dit overzicht presenteren we in programma 11.

In de programma's 0 tot en met 10 staan alleen de kosten van de medewerkers van een bepaalde afdeling die direct verband houden met het betreffende taakveld (en daarom ook niet centraal moeten worden begroot). Deze kosten verdelen we op basis van productieve uren en rekenen we vervolgens toe aan de programma's/taakvelden.

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces, en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, introduceert het BBV een definitie van de overhead. Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden en welke kosten geen betrekking hebben op het primaire proces. Deze laatste kosten worden niet in de programma's 0 tot en met 10 geraamd maar komen centraal als overheadkosten in programma 11. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan management, financiën, huisvesting en documentaire informatievoorziening en communicatie.

Door de kosten van overhead voortaan centraal te begroten en te verantwoorden, is het niet langer noodzakelijk dat deze informatie in de paragraaf bedrijfsvoering wordt opgenomen. Hierdoor neemt ook de vergelijkbaarheid toe van de kosten van overhead en de kosten van het primair proces.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidssterrein/su bdoel	Indicator / Norm	Realisatie	Wat gaan we daarvoor doen?
Organisatie	Formatie in fte per 1.000 inwoners	2021: 4,5 2020: 4,5 2019: 4,3 2017: 4,0 (Vensters voor bedrijfsvoering)	*Organisatievisie uitvoeren; *Monitoren aan de hand van Vensters voor bedrijfsvoering en A&O-fonds
	Norm: 4,8 – 6,1	2020: Gemeenten ≤ 50.000 inwoners: 6,7	
	Bezetting in fte per 1.000 inwoners (verplicht)	2021: 4,6 2020: 4,8 2019: 4,3 2017: 4,1 (Vensters voor bedrijfsvoering)	
	Norm: 4,5 – 4,8	2020: Gemeenten ≤ 50.000 inwoners: 6,5	
	Apparaatskosten per inwoner (verplicht)	2021: € 526 2020: € 520 2019: € 480 2017: € 428 (Vensters voor bedrijfsvoering)	
	Norm: ≤ € 526	Gemeenten ≤ 50.000 inwoners: € 623 (2020)	

	Kosten inhuur externen als percentage van de totale loonsom + kosten inhuur externen (verplicht) Norm: ≤ 20%	2021: 21,7% 2020: 17,7% 2019: 17,2% 2018: 18,6% 2017: 17,6% (Vensters voor bedrijfsvoering) Gemeenten ≤ 50.000 inwoners: 17,7% (2020)	
	Overheadkosten als percentage van de totale lasten (verplicht) Norm: ≤ 15%	2021: 7,4% 2020: 8,80% 2019: 11,32% 2018: 10,66% 2017: 8,22%	
Communicatie	Waardering inwoners communicatie en voorlichting uitgedrukt in rapportcijfer (eigen indicator) Norm: ≥ 6.9	2020 Eersel: 6,9 Nederland: 6.7 2018 Eersel: 6.8 Nederland: 6.6 2016 Eersel: 6,6 Nederland: 6,7 (burgerpeiling waarstaatjegemeente)	*Inzet van een breed aanbod aan communicatiemiddelen om elke doelgroep te voorzien van de benodigde informatie; * Inwoners tijdig betrekken door participatietrajecten te doorlopen in minimaal vijf projecten; * Door focus op communicatie aan te brengen, inwoners voornamelijk meenemen in onderwerpen die 'buiten' leven.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Communicatie

Als een beleidsonderwerp geschikt is voor participatie, maken we gebruik van de zogenoemde Factor C-methode. De Factor C-methode bestaat uit drie stappen: krachteveldanalyse, kernboodschap en communicatiekalender. Door deze methode te volgen, stellen we vast in welke fase, met wie, op welk niveau, waarover en wanneer communicatie en/of participatie gewenst is. Dit jaar richten we ons op het toegankelijker maken van deze methode, zodat projectleiders hier ook zelfstandig mee aan de slag kunnen bij kleinere projecten.

In 2021 zijn we gestart met de pilot 'focus op communicatie'. Door met zorg onderwerpen te kiezen die zowel bestuur, organisatie als inwoners aangaan, kunnen we meer focus aanbrengen op een aantal onderwerpen. Door keuzes te durven maken kun je inwoners beter en voor lange tijd meenemen in een verhaal dat hen interesseert. Voordeel is dat we onze inwoners en de gemeente dichter bij elkaar kunnen brengen, omdat we in de ogen van het publiek ons bezighouden met zaken die zij belangrijk vinden. Dit draagt bij aan het vertrouwen in de politiek. In 2023 zetten we methodiek voort en bepalen we opnieuw onderwerpen in samenspraak met bestuur, organisatie en inwoners.

Nu de communicatie tussen gemeente en inwoner steeds meer digitaal verloopt, is het meer dan ooit van belang dat de website toegankelijk is voor iedereen. Dus ook voor mensen met een (functie)beperking. Wij leggen in de toegankelijkheidsverklaring op de website verantwoording af over waar we staan en welke stappen we ondernemen. We blijven continue monitoren op onze toegankelijkheid.

Begin 2022 hebben we de resultaten ontvangen van ons grootschalig onderzoek naar communicatiebehoeften. Met een vragenlijst hebben we het gebruik en de waardering van de huidige

communicatiemiddelen gemeten, en of deze nog voldoende aansluiten bij de informatiebehoefte van onze inwoners. Daarnaast hebben we onderzocht aan welke informatie de meeste behoefte is en via welke middelen we het beste kunnen inspelen op de wensen van onze inwoners. Uit de resultaten blijkt dat onze huidige strategie werkt. De inhoud van communicatie wordt goed beoordeeld, maar we blijven ons inzetten op heldere communicatie door het aanbieden van schrijftrainingen. Als het gaat om de vorm van communicatie (communicatiemiddelen) blijven we verleende omgevingen publiceren in de Hint als service en blijven we ruim inzetten op social media. Aandachtspunt is de zoekmachine van de website die we dit jaar verder optimaliseren.

Informatiebeveiliging/gebouwenbeheer

De gemeente dient maatregelen te treffen om de gemeentelijke (informatie-) systemen zo goed mogelijk te beveiligen. Onder deze maatregelen, zoals verplicht in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), valt het beveiligen van de fysieke toegang tot het gemeentehuis. Het huidige systeem is verouderd en wordt vervangen door een nieuw systeem dat voldoet aan de maatregelen zoals gesteld in de BIO en BORG, waardoor onbevoegde toegang tot gemeentelijke informatie en (persoons)gegevens zo goed mogelijk geweerd wordt.

Vervanging materieel buitendienst (overig)

In 2023 worden de loader en de vrachtauto vervangen. Deze investeringen zijn 5 c.q. 3 jaar later dan gepland vervangen. Bij vervanging staan kwaliteit en duurzaamheid samen voorop.

Wat mag het kosten?

Investerings-	Investerings-	Dekking uit reserves,	Dekking
programma	programma	voorzieningen en/of	kapitaallasten uit
uitvoeringsjaar	uitvoeringsjaar	overige	exploitatie
2023	2023		
Vervanging materieel buitendienst (overig)	147.000	0	147.000
Totaal investeringen	147.000	0	147.000

Exploitatie

Programma: Overhead						
Productgroep	Rekening	Begroting	Begroting 2023 - 2026			
			2023	2024	2025	2026
LASTEN						
Overheadkosten	21.885.134	23.681.962	21.547.374	21.452.257	21.359.287	21.351.029
Totaal lasten	21.885.134	23.681.962	21.547.374	21.452.257	21.359.287	21.351.029
BATEN						
Overheadkosten	712.705	445.847	214.606	208.006	208.006	208.006
Totaal baten	712.705	445.847	214.606	208.006	208.006	208.006
Lasten minus baten	21.172.429	23.236.115	21.332.768	21.244.251	21.151.281	21.143.023
Overige lasten						
Doorbelasting Kapitaallasten	-4.367.666	-4.899.383	-2.730.619	-2.730.619	-2.730.619	-2.730.619
Doorbelasting Apparaatskosten	-11.472.542	-12.730.498	-12.689.597	-12.689.597	-12.689.597	-12.689.597
	-15.840.208	-17.629.881	-15.420.216	-15.420.216	-15.420.216	-15.420.216
Overige baten						
Beschikking res ivm kaplst	254.010					
	254.010	0	0	0	0	0
Saldo programma	5.078.211	5.606.234	5.912.552	5.824.035	5.731.065	5.722.807

In onderstaande tabel zijn de totale (netto-)overheadkosten nader gespecificeerd en geven we aan welke overhead we toerekenen aan de programma's:

Overheadkosten	Totaal	Toerekening aan programma's	Resteert ten laste van programma "Overhead"
Lonen en salarissen incl. overige personeelskosten	8.259.070	5.702.261	2.556.809
Bijdragen (SK: MO/VTH én Kempenplus)	6.681.597	6.681.597	0
Subtotaal bruto uitgaven personeel	14.940.667	12.383.858	2.556.809
Bijdragen en detacheringen	-66.959	0	-66.959
Storting in algemene reserves m.b.t. Kempenplus	88.000	0	88.000
A. Totaal netto overhead personeel	14.961.708	12.383.858	2.577.850
<u>Overhead organisatiekosten</u>			
Indirecte personeelskosten incl. P&O	660.473	0	660.473
ICT (incl. SSC en excl. kapitaallasten)	1.941.133	0	1.941.133
Huisvestingskosten (excl. kapitaallasten)	240.623	0	240.623
Facilitaire zaken/inkoop/administratie/verzekeringen	491.306	0	491.306
Materieel/werf buitendienst (excl. kapitaallasten)	165.411	161.971	3.440
Kapitaallasten ICT/werf/vervoermiddelen/gemeentehuis	277.642	89.983	187.659
Overige kapitaallasten (programma's)	2.730.620	2.730.620	0
Renteresultaat	-131.618		-131.618
Doorbelasting werf/vervoermiddelen			0
Algemene kosten	98.215	0	98.215
Toerekening overhead aan bouwgrondexploitatie (programma 3 verrekencategorie 7.5)		53.784	-53.784
Subtotaal bruto uitgaven organisatiekosten	6.473.805	3.036.358	3.437.447
Bijdragen en huuropbrengsten	-102.745	0	-102.745
B. Totaal netto-overhead organisatie	6.371.060	3.036.358	3.334.702
Totaal overheadskosten (A+B)	21.332.768	15.420.216	5.912.552

Bij de netto-overhead, welke ten laste blijft van het programma 'Overheadkosten', is rekening gehouden met het feit dat volgens het BBV het is toegestaan om de kosten van overhead op een indirecte wijze toe te rekenen aan de bouwgrondexploitatie (programma 3). Dit geschiedt middels een separate verrekencategorie (7.5) welke als negatieve last is geraamd in het programma 'Overheadkosten' voor een bedrag van € 53.784,- (1.315 productieve uren x € 40,90).

Ook merken we op dat voor de tarieven van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges geen toerekening van overhead heeft plaatsgevonden, maar deze conform het BBV extra-comptabel worden berekend. De totale overheadkosten zijn gedeeld door de totale productieve uren. Hierdoor is er sprake van een (extra-comptabel) uurtarief van € 40,90 welke vervolgens is vermenigvuldigd met de geraamde productieve uren voor de genoemde lokale heffingen. Deze becijferde overhead wordt dus niet toegerekend aan de programma's, maar wordt wél meegenomen in de tariefberekeningen. Dit laatste blijkt ook uit het feit dat in de voorgeschreven tabellen in de paragraaf 'Lokale heffingen' de overheadkosten, welke niet zijn geraamd in het desbetreffende programma/ taakveld, afzonderlijk worden vermeld.

Verschillenanalyse apparaatskosten en kapitaallasten 2023/2022

Ten opzichte van de begroting 2022 is er een voordelig resultaat van € 1.903.347,-. Rekening houdend met de beschikkingen over de reserves ten behoeve van de kapitaallasten van de programma's 0 tot en met 10 resteert een nadelig resultaat van totaal afgerond € 115.000,-. Dit nadeel wordt veroorzaakt door het volgende:

Apparaatskosten

• Per saldo hogere loonkosten (voornamelijk cao-ontwikkeling)	€ 311.000,--
• Overige personeelskosten, o.a. opleidingskosten en arbodienst	€ 53.000,--
• Lagere kosten ICT	€ -35.000,--
• Hogere lasten GRSK/Kempenplus	€ 23.000,--
• Diverse	€ -4.000,--
Totaal	€ 348.000,--

Kapitaallasten

De netto kapitaallasten (rente en afschrijving), welke worden toegerekend aan de exploitatie worden voor 2023 geraamd op afgerond € 1.643.000,--. Deze kapitaallasten zijn in eerste instantie als last geraamd in het programma "Overhead" en worden vervolgens grotendeels als negatieve last geraamd/doorbelast aan de programma's 0 tot en met 11. Ten opzichte van de begroting 2022 (inclusief begrotingswijzigingen tot en met juli 2022) is sprake van een daling van de (netto-) kapitaallasten met afgerond € 157.000,--. Dit voordeel ontstaat o.a. door vrijvallende kapitaallasten. Daarnaast wordt er via de renteomslag aan de investeringen een afgerond rentepercentage van toegerekend. Dit genereert een renteresultaat van € 76.000,--. Het totale resultaat op de kapitaallasten bedraagt derhalve € 233.000,--.

Nadere toelichting op de overheadskosten 2023

Lonen en salarissen

De loonkosten inclusief overige personeelskosten (voornamelijk reis- en verblijfskosten) van alle medewerkers die in dienst zijn van de gemeente Eersel. Deze kosten zijn mede gestegen door cao-ontwikkelingen en premie stijging ABP. De loonkosten zijn deze lasten € 311.000,-- hoger ten opzichte van de begroting 2022.

GRSK en Kempenplus

De structurele lasten van de bijdrage aan de GRSK voor de afdeling Maatschappelijke begeleiding, Vergunningverlening en Handhaving en de bijdrage aan Kempenplus worden hier geraamd. Per saldo zijn deze € 213.000,-- lager ten opzichte van de begroting 2022.

De incidentele lasten voor onze exploitatie geven een nadeel van € 236.000,--. De totale lasten van Kempenplus en GRSK zijn € 23.000,-- hoger ten opzichte van de begroting 2022 (€ 236.000 -/- € 213.000).

Indirecte personeelskosten

Onder de indirecte personeelskosten worden de kosten van salarisadministratie, opleidingen, arbo, ondernemingsraad en bedrijfshulpverlening verantwoord. Ook wordt hieronder de bijdrage aan P&O geraamd.

ICT

Deze raming betreft hoofdzakelijk de bijdrage aan het SSC. Het overige bedrag heeft betrekking op de kosten voor bijvoorbeeld software, welke niet zijn opgenomen in de begroting van het SSC.

Huisvestingskosten

Deze uitgaven hebben betrekking op het beheer en onderhoud van het gemeentehuis, zoals energiekosten, schoonmaak, storting onderhoudsvoorziening en inventaris.

Facilitaire zaken/inkoop/administratie/verzekering

Het betreft hier de kosten van papier- en drukwerk, portokosten, catering, vakinformatie, inkoopbureau, accountantskosten en verzekeringen.

Materieel werf buitendienst

De directe exploitatielasten van de gemeentewerf en het materieel van de buitendienst inclusief het beheer en onderhoud van de personenauto's.

Algemene kosten

Onder algemene kosten worden de uitgaven geraamd voor communicatie, representatiekosten, landelijke ombudsman en planning & control (ondernemerspeiling en Vensters Voor Bedrijfsvoering).

Inkomsten

Het betreft hier voornamelijk geraamde inkomsten wegens verhuur gedeelte gemeentehuis.